

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5 TELEFON 31-22 do 31-24

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSEKATNI ODELEK LJUBLJANA, MELANBURGOVA ULICA ST. 3 TELEFON 38-32, 38-33

GLASILLO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Zahtevamo svojo pravico!

Poročila o predlogih, ki so jih podali na konferenci zunanjih ministrov v Parizu o razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo ameriški, angleški in francoski delegati, so izzvala v vsej jugoslovanski javnosti ogorčenje in začudenje, kajti ti predlogi ne bijejo samo v obraz najosnovnejšemu čutu pravičnosti, marveč pomenijo naravnost roganje in zasmehovanje milijonskih žrtev, ki so jih dali jugoslovanski narodi za skupno zvezo slovensko stvar, za zmago nad napadalnim fašizmom.

Na septembrski konferenci zunanjih ministrov v Londonu je bil sprejet sklep, da se mora določiti meja med Jugoslavijo in Italijo na etnični, t. j. narodnostni osnovi. V ta namen je bila poslana v Julijsko krajino posebna komisija etnografov in drugih strokovnjakov, da na kraju samem prouči dejansko stanje in na tej podlagi sestavi predlog za razmejitve.

Jugoslovanski narodi, zlasti še prebivalstvo Julijske krajine, so spremljali delo te komisije z največjim zaupanjem, ker so verjeli, da se ne bo nikdar več ponovilo sramotno mešetarjenje z njegovo svobodo in njegovim življenjem, kakor se je to zgodilo med prvo svetovno vojno z londonskim paktom. Primorsko ljudstvo je verovalo v pravično rešitev svoje osnovne zahteve po združitvi z Jugoslavijo tem bolj, ker je bilo že med vojno z Atlantsko listino svečano proglašeno načelo samoodloče narodov. Primorsko ljudstvo ni le svoje samoodloče pred vsem svetom jasno in nedvoumno dokumentiralo samo s 25 letnim odporom proti nasilju fašistične Italije, marveč je v tej vojni z orožjem poseglo v borbo za svojo svobodo in skupno stvar zaveznikov ter je dalo za to svoje življenje 42.000 najboljših sinov Julijske krajine. To ljudstvo se je z zaupanjem obračalo na medzvezniško komisijo in ji tudi s svoje strani dalo na razpologo vse potrebne podatke ter na nedvoumen način izpričalo svojo voljo, tako da bi mogla komisija ob količjak dobri volji sestaviti nepristranske, stvarne in pravične predloge. Zato je tudi vsa jugoslovanska javnost pričakovala, da bodo zavezniški strokovnjaki izdelali predloge, ki bodo v skladu z nesporno pravico Jugoslavije in željo ogromne večine prebivalstva Julijske krajine.

Poročilo, ki ga je podala ta komisija Svetu zunanjih ministrov v Parizu, je spričeto moralo izzvati v vsej nepristranski javnosti največje začudenje. Edino delegacija Sovjetske zveze je podala poročilo, ki ustreza narodnostnemu položaju v Julijski krajini, ter je tako tudi ob tej priliki dokazala, da je Sovjetska zveza nepristranski zaslužnik in pobornik pravice in svobode narodov. Meja pa, ki so jo v svojih poročilih predlagale ameriška, angleška in francoska delegacija, je krivična ljudstvu Julijske krajine, za Jugoslavijo, ki je v tej vojni toliko žrtvovala za stvar zaveznikov, pa poniževalna in žaljiva. Ti predlogi se ne razlikujejo mnogo od stališča italijanske vlade ter neposredno odobravajo in podpirajo sovražna stremjenja dovčrajšjega napadalca — Italije — proti zavezniški Jugoslaviji na škodo osnovnih interesov in pravice Julijske krajine do samoodloče, proti njeni dokončni osvoboditvi izpod fašističnega jarma in združitvi z Jugoslavijo in na škodo utrditve miru po vsem svetu. Ti predlogi niti najmanj ne upoštevajo dejanskega narodnostnega stanja in docela prezro razpoloženje in zahteve prebivalstva ter merijo na to, da spravijo znova ogromno število primorskih Slovencev in Hrvatov pod jarem največjega sovražnika njihove svobode in obstoja, italijanskega imperializma.

To dokazuje že samo to, da se ti predlogi v svoji osnovi naslanjajo na tako imenovano Wilsonovo črto, za katero se danes najbolj ogrevajo predstavniki Italije. Ameriški predlog gre celo tako daleč, da prepuča Italiji tudi rudnik Rašo in Pulj ter pušča v italijanski oblasti po statistiki avstrijskega ljudskega štetja, ki je bilo že samo po sebi v prilog Italijanom, 209.025, dočim bi 55.548 Italijanov ostalo na jugoslovanskem ozemlju. Po popisu iz leta 1945. pa bi ostalo pod Italijo 277.965 Jugoslovancev, v Jugoslaviji pa 46.584 Italijanov. Angleški predlog se razlikuje od ameriškega samo po tem, da prepuča rudnik Rašo Jugoslaviji, prepuča pa Italiji 244.404 Jugoslovancev in 49.832 Italijanov v Sloveniji. Enak položaj bi ustvaril tudi francoski predlog, ki se na severu docela strinja z ameriškim in angleškim, dočim pusti na jugu Pulj in Rovinj Jugoslaviji. Vsi trije predlogi pa prisojajo Italiji Trst in ves za padno od Wilsonove črte ležeči del Julijske krajine, ki bi prišla na ta način znova v posest strastnih položajev za prodiranje na Balkan.

Z vsjo upravičenostjo je spričeto takega stanja stvari zastavil podpredsednik Zvezne vlade tov. Kardelj na tiskovni konferenci v Parizu vprašanje: Kdo je tu zaveznik, kdo večrajšnji napadalec, kdo je izgubil in kdo zmagal v vojni? Kakšna logika je to, da danes Anglija in Amerika uporno odklanjata vse, kar z vsjo pravico zahteva zavezniška Jugoslavija, ena izmed onih držav, ki so največ žrtvovala za stvar Združenih narodov, in proti njej odločno zagovarjata vse, kar brez vsake upravičenosti zahteva triletni sovražnik in napadalec Italija, glavni Hitlerjev zaveznik in drugi glavni krivec za največje krvoprelitje v zgodovini človeštva? Angleški in ameriški strokovnjaki se sklicujejo na avstrijsko statistiko iz leta 1910. Ta statistika, ki je za Jugoslovane sicer krivična, vsaj v glavnih potezih prikazuje etnografsko stanje spornega ozemlja. Kljub temu se niso držali te statistike.

Na razpolago so jim bile neštete spomence prebivalstva, v katerih je jasno izražena ljudska volja. Dostavljeni so jim bili točni statistični podatki iz lanske jeseni, ki so jih sami na kraju samem preverili, a jih niso upoštevali. Na lastna ušesa in na lastne oči so se prepričali, da je prebivalstvo Julijske krajine v ogromni večini jugoslovanske in da zahteva priključitev k Jugoslaviji, toda ostali so za vse to slepi in gluhi.

Zavezniški strokovnjaki so na svoji poti po Julijski krajini na lastne oči videli 16.000 delno in 19.000 popolnoma porušenih in požganih domov, porušenih in požganih zato, da bi njihovi domovi ostali celi, a kljub temu predlagajo, naj se požigalci ponovno vrnejo na pogorišča in še nadalje zatirajo tiste, ki so se proti njim borili! Po kakšni logiki hočejo sedaj nagraditi Italijo z jugoslovanskim ozemljem, čeprav je bila nad štiri leta glavna Hitlerjeva zaveznica, Jugoslavijo pa kaznovati z odvzemanjem njenega ozemlja, ki je za 1400 let naseljeno s slovenskim in hrvatskim prebivalstvom?

In kdo naj razume angleško utemeljevanje, da mora pripasti Trst Italiji zato, ker je — luka Srednje Evrope, ne samo Jugoslavije? Mar ne govori prav ta razlog zato, da se Trst — če pustimo v nemar vse druge razloge — priključi ob enem z vsjo Julijsko krajino kot svojim prirodnim zaledjem Jugoslaviji? Italiji Trst ni potreben, dočim je za Jugoslavijo in preko nje za vsjo Srednjo Evropo edino in naravno pristanišče. Pod Italijo je Trst gospodarsko propadal, ker ga je zapostavljala v korist Benetk in drugih svojih luk, za Jugoslavijo pa je življenjskega pomena. Ogromna večina tržaškega prebivalstva se dobro zaveda, da je Trstu samo v Jugoslaviji zagotovljen razvoj in napredek in prav za to zahteva, da se priključi Jugoslaviji.

Narodi Jugoslavije skupno s prebivalstvom Julijske krajine, ki se zavedajo, da so v polni meri izvršili svojo dolžnost za skupno stvar, najodločneje protestirajo proti takemu nezavezniškemu in naravnost sovražnemu ravnanju ter jasno in glasno izjavljajo pred vsem svetom; da nikdar ne pod nobenim pogojem ne bodo pristali na krivice, ki jih vsebujejo ti predlogi. Tujega načema, a svojega ne-damo za nobeno cenno!

Jugoslovanski narodi so si s svojimi ogromnimi žrtvami v domovinski vojni priborili pravico, da jih drugi spoštujejo kot ena-

VELIKE MANIFESTACIJE ZA PRIKLJUČITEV TRSTA IN JULIJSKE KRAJINE K JUGOSLAVIJI

Ljudstvo protestira proti krivičnim predlogom o razmejitvi

Reka, 12. maja. Slovensko-Italijanska antifašistična unija za Istro je poslala podpredsedniku vlade FLRJ Edvardu Kardelju naslednjo brzojavko:

V imenu vseh antifašistov Istre, Hrvatov in Italijanov, vam izražamo, tov. Kardelj, največjo zahvalo za odločno obrambo naših pravičnih zahtev, ki jih zastopate na konferenci Sveta ministrov za zunanje zadeve in pred vso mednarodno javnostjo. Vse naše ljudstvo stoji kakor eden z vami. To je izraz volje vsega slovenskega prebivalstva in velike večine Italijanov naše pokrajine.

Naše ljudstvo, ki je toliko trpelo v preteklosti pod tujim jarmom in ki je dalo brezštevilno žrtev v osvobodilni vojni, sporoča preko vas svobodoljubnemu svetu, prijateljem in sovražnikom, da ne bo nikdar pristalo na nepravilno odtrganje Julijske krajine s pomočjo nekakšnih črt, ki jih predlagajo strokovnjaki zapadnih zaveznikov, ki niso nikoli obstajale in tudi ne morejo obstajati.

Prosimo vas, da v našem imenu pobihite s pravično rešitvijo, da bi bila Julijska krajina priključena k Jugoslaviji.

V brzojavki Svetu ministrov za zunanje zadeve v Parizu je rečeno: Ljudstvo Istre pozdravlja konferenco in upa, da bo sprejela pravično rešitev o pripadnosti Julijske krajine, ki je v zvezi z vzpostavitvijo pravičnega miru med narodi. Ves svet pričakuje pravično rešitev mednarodnih vprašanj, vendar pa nihče tako kakor naše ljudstvo. Zato zahtevamo od vas v imenu vsega ljudstva Istre, da čimprej rešite naše življenjsko vprašanje in sicer s priključitvijo Julijske krajine k Jugoslaviji.

Odločno protestiramo proti predlogom angleških, ameriških in francoskih strokovnjakov o raznih nepravilnih črtah, ki ne ustrezajo pravični volji in interesom naših narodov, ki tu živijo. Naši narodi ne bodo nikdar pristali na tako rešitev, ki bi pustila del naše pokrajine pod italijanskimi imperialisti. To bi bila velika krivica, proti kateri bi se morali boriti tako, kakor smo se borili v naši zgodovini. Tako rešitev bi tudi izzvala nove spopade in ogražala mir v tem delu Evrope. Iz teh razlogov Vas pozivamo, da preprečite vsako krivico proti našim narodom, ki so preživeli kri za rešitev vsega človeštva, predvsem pa za svojo narodno osvoboditev, pa naj že pride od katere koli strani.

Zahtevamo s polno pravico, da predložite take predloge na konferenci miru, ki bi res ustrezali pravičnim zahtevam naših narodov, za priključitev Julijske krajine k Jugoslaviji.

V nedeljo dopoldne so se jeseničani zbrali na Titovem trgu, da protestirajo proti predlogom ameriških, angleških in francoskih zastopnikov na pariški konferenci o razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo. Zborovanja se je udeležilo okoli pet tisoč ljudi.

Ko je godba odigrala državno himno, je zborovanje otvoril tov. Milan Kristan in predal besedo okrajnemu sekretarju OF tov. Andreju Bohincu, ki je v svojem govoru dejal med drugim:

»Jugoslavija je dala v svoji štiriletni borbi na strani zaveznikov ogromne krvne in gmotne žrtve v opravičanju, da se bori za pravično stvar in za združitev svojih narodov, katerih del je dolga leta trpel pod fašistično Italijo, Avstrijo in Nemčijo. Trst, Primorska in Koroška so naše življenjsko vprašanje in vprašanje miru v Evropi. Mi ne bomo nikoli pristali na to, da bi se na naš račun nagrajevala napadalka Italija, da bi postala Trst in Primorska zopet izhodišče za vojno proti naši državi in da bi naši bra-

kopravnega zaveznika ter jim priznajo to, kar je njihovega. Za svoje žrtve ne zahtevamo ne miloščine ne nagrade, zahtevamo samo svojo pravico! To svojo pravico bodo narodi Jugoslavije branili z enako doslednostjo, kakor so se v tej vojni neomajno vztrajno in dosledno borili proti skupnemu sovražniku — fašistično-imperialistični Italiji in Nemčiji. Upravičeno pričakujejo, da zavezniki v vojni ne bodo ostali ravnodušni spričo tako grobe žalitve naše domovine, spričo krivice, ki bi bila prizadejana Jugoslaviji, če bi obveljali predlogi, ki so bili postavljeni na pariški konferenci zunanjih ministrov, po katerih bi prišlo zopet ogromno število Jugoslovancev pod oblast tiste imperialistične Italije, ki ni prizadejala samo Jugoslaviji marveč vsemu svetu toliko gorja!

lje zopet trpeli pod fašističnim terorjem.« Zastopnik vojske major Matijević je tudi poudaril naš prispevek k zmagi in žrtve Jugoslavije za osvoboditev zaslužnih bratov. Nato je tov. Milan Kristan prečital resolucijo, ki je bila poslana svetu zunanjih ministrov zavezniških držav v Parizu. Resolucija je bila sprejeta z viharnim odobravanjem. Vsi navzoči so zapeli »Hej Slovani«, nakar so odšli v spredu skozj mesto in manifestirali za priključitev Trsta, Primorske in Koroške k Jugoslaviji.

Enako so se zbrali na protestnem zborovanju tudi delavci in nameščenci državne smodnišnice v Kamniku v soboto in protestirali proti predlogom anglo-ameriške in francoske delegacije, po katerih bi velik del Julijske krajine zopet prišel v suženjstvo. V svoji resoluciji pravijo med drugim:

»Pri tem bi bilo najbolj prizadeto ljudstvo Julijske krajine same, ki se je borilo za svojo svobodo, ki je dalo za njo ogromne žrtve in mnogo prelite krvi.« Mnogi organizacije za medvojsko okolico so v soboto zvečer priredile manifestacijsko zborovanje za Trst in Primorsko. Mnogi se je navdušenimi manifestacijami potrdila naše neomajno stališče, da pripadala Trst in Primorska samo FLRJ. Obenem je protestirala proti krivičnim predlogom glede razmejitve med Jugoslavijo in Italijo. Ljudstvo je predlagalo in z navdušenjem sprejelo resolucije, namenjene Svetu zunanjih ministrov v Parizu, zunanjemu ministru ZSSR Molotovu in našemu neumornemu borcu za pravice primorskega ljudstva podpredsedniku Kardelju.

Sindikalna podružnica ministrstva za trgovino in preskrbo vlade LR Slovenije je z zborovanja, ki se ga je udeležilo 117 nameščencev, poslala protestno brzojavko Svetu zunanjih ministrov v Parizu, v kateri pravijo med drugim:

»Ti predlogi ne nasprotujejo le resničnemu narodnostnemu stanju Julijske krajine in željam njenih prebivalcev, ampak tudi ugotovitvam same komisije o etičnih mejah med Slovenci in Hrvati ter Italijani. Ti predlogi dajejo Italiji — Hitlerjevi zaveznici v drugi svetovni vojni, velike dele ozemlja, na katerem živita slovenski in hrvaški živelj, ki sta se vsa stoletja svoje zgodovine borila za združitev s svojim narodnim jedrom, v dobi narodno osvobodilne borbe pa se jana je pridružio tudi vse demokratičnemu prebivalstvu italijanskega potočja, ki živi le na majhnem delu tega ozemlja.« Ljudstvo pošilja brzojavke Svetu ministrov za zunanje zadeve iz vseh krajev Jugoslavije.

Velik uspeh jugoslovanske narodne pesmi v Parizu

Pariz, 12. maja. V Parizu je bila 10. maja pred 3000 gledalci v Palači Chailot prva prireditelj jugoslovanskih narodnih pesmi in plesov. Organizirana je bila pod pokroviteljstvom predsednika francoske vlade Felixa Gouina, podpredsednika Thoreza in jugoslovanske veleposlanika v Franciji Ristića, kakor tudi francoskega ministra za zunanje zadeve Georges Bidaulta, francoskega ministra za prosveto Negelena, člana francoske akademije Georges Duhamela, književnika Louisa Anagnona, jugoslovanskega pomočnika ministra za zunanje zadeve dr. Beberja ter drugih.

Na prireditelja sta govorila profesor Siniša Stanković in francoski književnik Anagon, ki sta poudarila globoko prijateljstvo med francoskim narodom in jugoslovanskimi narodi.

Pevski zbor Jugoslovanske armade je odpel francosko in jugoslovansko himno, nato pa je profesor Andre Mazon pozdravil vse navzoče.

Jugoslavija ve, da je svetu potrebna svobodoljubna in demokratična Francija

Pariz, 12. maja. Predsednik Ljudske skupščine Srbije in predsednik društva »Francija-Jugoslavija« Siniša Stanković je imel 10. maja na koncertu v Parizu govor, v katerem je dejal:

»Tisoči vezi iz preteklosti zblížuje narode Jugoslavije in Francije. Dvakrat v tem stoletju sta bili Francija in Jugoslavija izpostavljeni napadu skupnega sovražnika — nemškega imperializma. Dvakrat so ta Francija in Jugoslavije oskrnili isti rablji In končno je Franciji ter Jugoslaviji dvakrat uspelo, da sta v skupni borbi za skupno stvar premagali sovražnika. Topot sta obe državi trdno odločili, da obsojita vsako možnost bodočih napadov, ki bi bili izzvanji s istimi imperialističnimi cilji. Najboljša obramba demokracije proti morebitnemu povratku fašizma je njena utrditev, za to pa so potrebni skupni

V brzojavki delavcev in nameščencev monopolskih podjetij Jugoslavije je rečeno:

Narodi Jugoslavije, ki so dali skupno z Združenimi narodi brezštevne žrtve za rešitev in napredek človeštva v boju proti fašizmu, ne morejo sprejeti predlogov angleških, ameriških in francoskih članov komisije, po katerih bi prišlo na tisoče prebivalcev Julijske krajine pod tujo upravo. Splošni zahtevi narodov Jugoslavije se pridružuje 20.000 delavcev in nameščencev monopolskih podjetij Jugoslavije z zahtevo: Pravico za Jugoslavijo, Trst Jugoslaviji!

Delavci in nameščenci tovarne »Visung« v Beogradu pravijo: Delavci in nameščenci tovarne »Visung« najenergичneje protestiramo proti predlogom angleških, ameriških in francoskih strokovnjakov, ki ne ustrezajo pravični in žalijo ponos narodov Jugoslavije, ki so se borili na strani zaveznikov proti fašistični Nemčiji in Italiji. Ljudstvo Gornjega Milanovca pravijo:

Ljudstvo Gornjega Milanovca odločno protestira na velikem zborovanju na Dan zmagae 9 maja, ki je bila izvojevana nad največjim sovražnikom svobodoljubnega človeštva, proti nepravilnim predlogom v zvezi z vprašanjem Trsta in Julijske krajine. Zahtevamo, naj se Julijska krajina s Trstom priključi k matici deželi FLRJ, ker je del njenega telesa. Prepričani smo, da bo Svet ministrov ugodil pravičnim zahtevam in s tem pomagal pravični stvari Julijske krajine s Trstom — k materi Jugoslaviji!

Slične brzojavke so poslali delavci »Epsa« v Beogradu, osebe ministrstva za promet FLRJ, delavci in nameščenci podjetja »Proleter«, delavci in nameščenci »Srboteksa«, nameščenci vrhovnega sodišča FLRJ, delavci in nameščenci geografskega električnega podjetja, delavci in nameščenci državnega kombini-

NAJMOČNEJŠI ARGUMENT

»Primorski dnevnik« piše v uvodniku po naslovom »Najmočnejši argument« med drugim naslednje:

Komaj se je poleglo navdušenje, s katerim je naše ljudstvo sprejelo medzvezniško komisijo v upanju, da bo predlagala pravično rešitev našega življenjskega vprašanja, že se pojavljajo pokušaji barantanja z našo zemljo. Oropati nas hočejo naših pravic, ki ne poznamo izdajstva, v korist tujih držav, ki je z nacistično Nemčijo korakala vse do trenutka, ko je nadaljevanje vojne na strani Nemčije že pomenilo državni samomor.

Kako povsem drugačno mnenje bi si »strokovnjaki« ustvarili o našem vprašanju, če bi bili živeli med nami

Generalisimu Stalinu in zunanjemu ministru Molotovu ob zasedanju Sveta zunanjih ministrov v Parizu

Kako preprosta je resnica! Kako jasna in kratka je beseda o nji. Brez lepotičenja, brez ovinkov, zvijač in sofizmov je razgrnila pred svetom gora dejstva, in ta dejstva sama govore za nas in za našo pravico. Beseda o Trstu in Julijski krajini, o Italiji in Jugoslaviji — kakor na dani leži pred nami preteklost, sedanjost in bodočnost teh pokrajin in usoda velikega dela Evrope, ki je z njimi tesno povezana. Ta jedrnata, ravna in moška beseda je prišla iz Moskve, navdihnil jo je generalisim Stalin, izrek jo je zunanji minister Sovjetske zveze Molotov. Slovenski pisatelji so od nje radostno prevzeli in jo z globoko občuteno hvaležnostjo sprejemajo kot oznanilo in zagotovilo nečesa dragocenegega, predragocenegega, da bi hoteli biti se kdaj brez tega: zavezništva največje države na svetu in razumevajoče pozornosti njenih dveh največjih mož. Čutimo toplo, krepko, tovariško roko, čutimo zdravo, zvesto slovensko kri, čutimo utripanje bratstva in edinstva, pogum se nam jekleni, in v težki uri nam je dobro pri srcu.

Oton Župančič

ranega podjetja, delavci in nameščenci državnega podjetja »Vozdovac«, delavci tovarne »Godjevac«, delavci in nameščenci tovarne »Rogozarski«, delavci in nameščenci državne delavnice »Pobeda«, mladina učiteljev v Beogradu, delavci in nameščenci državne tiskarne, delavci in nameščenci »Minon«, nameščenci Izvršnega ljudskega odbora »Beograd«, uslužbeni ministar LR Srbije, delavci in nameščenci državne tovarne sladkorja in drugi.

takrat, ko je fašistična Italija pljuvala v usta slovenskim otrokom, zlasti pa bi se njihovo »strokovno« mnenje spremenilo, če bi bili med nami takrat, ko je naše ljudstvo zgrabilo za orožje. Takrat bi se jim bil odkril pravi etnični značaj Julijske krajine. Ugotovili bi bili na mah, da je v teh krajih Italija tuja, da se je tudi po kapitulaciji fašistične Italije njen vpliv čutil le preko banditskih formacij X. Mas, Guardia Civica itd., da je italijansko Trsta in Julijske krajine le toliko italijansko, kolikor predstavljajo fašistične postojanke nacionalnega zatiranja in nadaljnje prodiranja na Balkan. Razen tega ni mogla Italija v naših krajih prevajati nicesar. Skratka: v naših krajih pomeni Italija nečloveško postopanje, brutalnost, poniževanje Slovanov, narodno zatiranje in gospodarsko izžemanje ter uničevanje, požiganje, mučenje, streljanje najzavrednejših sinov našega naroda in končno — kulturno smrt. S takimi sredstvi je Italija »upravljala« Julijsko krajino. In na take načine je širila med tukajšnje prebivalstvo sadove baje dvatisočletne kulture. Če zaradi drugega ne, bi že to samo zadostovalo, da se Italiji ne dovoli dostop niti na najmanjši košček naše zemlje.

Leto dni »Primorskega dnevnika«

Leto dni je od tega, ko se je »Partizanski dnevnik« preimenoval v »Primorski dnevnik«. Kakor je bil »Partizanski dnevnik« prvi dnevnik slovenskih partizanov sploh, glasnik borbe, neizprogne in brezkompromisne borbe na življenje in smrt proti nacističnemu okupatorju, tako naj bi bil »Primorski dnevnik« v dobi miru glasilo duhovne in gospodarske obnove našega ljudskega gibanja in oblasti. Toda spričo razmer je moral postati znova glasilo borbe za ohranitev naših težko priborjenih pravic, glasilo borbe za ono svobodo, za katero smo se tako težko borili.

»Primorskemu dnevniku« k njegovemu jubileju, ki ga praznuje sredi borbe, težen in naporov našega primorskega ljudstva, čestitamo in želimo, da ba ostal kakor dolej zvest glasnik slovenskega primorskega ljudstva!

Češkoslovaško odlikovanje ministra Simiča

Beograd, 13. maja. Predsednik Češkoslovaške republike dr. Beneš je odlikoval z redom »Belega leva« ministra za zunanje zadeve Sianoje Simiča, za usluge, ki jih je med okupacijo Češkoslovaške izkazal Čehoslovakom.

PRISPEVAJTE V TISKOVNI SKLAD ZA PRIMORSKO, KOROŠKO IN IZSELJENCE

Mladina Jugoslavije je zvesta duhu za svobodo padlih borcev

Prvo delovno zasedanje III. kongresa mladine v Zagrebu - Pregled uspehov v preteklosti in določitev načrta za bodočnost - Na kongresu sodeluje 153 3 delegatov

III. kongres mladine Jugoslavije, ki se je pričel v soboto v Zagrebu, je pomemben dogodek. Prejšnja dva kongresa sta bila v času osvobodilne vojne. Na njih se je svobodoljubna mladina vseh narodov Jugoslavije obvezala, da bo doprinesla vse, kar je v njeni moči, za uničenje fašizma in za osvoboditev. In pri izpolnjevanju te svoje obveznosti ni štedila svoje krvi. Stotisoči najboljših sinov in hčera vseh jugoslovanskih narodov so dali življenje za svobodo.

Na III. kongres je prispelo mnogo delegatov, ki so zastopali mladino svojega naroda tudi že na II. kongresu USAOJ-a. Ti pripovedujejo, kako so potovali na II. kongres v Drvar, kjer so plezali čez planine in v garfih močvirja, tavalji po gozdovih in se prebijali skozi zasede Nemcev, ustašev, četnikov in drugih fašističnih razbojnikov. Mnogo delegatov je že po poti na kongres padlo, drugi so se prebili do tja ranjeni, enega so prinesli celo brez roke. Toda s ponosom so pripovedovali o težavah, ki so jih premagali na poti ob spopadih in zasedah, ki so jih prebili in kazali so vzorniki od vzete brzostrelke. Za dva dni so morali odložiti II. kongres, ker se je bližala nova nemška ofenziva. Toda sovražnik je bil odbit, kongres se je vršil, mladini vseh narodov Jugoslavije je dal novih moči in znanja v borbi za svobodo. Z novo silo se je vržla v boj, da čimprej dokončno uniči svojega najhujšega sovražnika in sovražnika vsega, kar je človečansko in napredno, nemški fašizem. II. kongres je dal mladini trdne in realne smernice za borbo. III. kongres pa ji bo dal novega zagona in trdne smernice za delo v obnovi domovine.

Mladina tudi do zdaj ni prekrižanih rok gledala na delo za obnovo. Aasprotno, stala je v prvih vrstah, dala je mnogo junakov dela, iskreno in z največjim navdušenjem se je vržla na delo. Kakor se prej ni bala žrtve v boju, tako se zdaj ne izmikata žrtvam pri delu za obnovo, čeprav so te drugačne narave. Svoje bojno navdušenje je vnesla v delo in podelila svojemu delu za obnovo znatnej prave borbe za obnovo.

To odgovarja njeni naravi, to odgovarja značaju nove generacije jugoslovanske mladine, ki ne mara več sanjariti in se zamikati v daljce, ki neče več zidati gradov oblake, pri tem pa nemočno obstati pred težavami življenja in pred problemi, ki jih mora reševati. Danes izumira tip mladine saničar, tip »luftmizeričar« in slabša, na njegovo mesto stopa nov lik samozavestnega in v duši in telesu krepkega mladega človeka, ki se točno zaveda svojih nalog in dolžnosti, ki bo kos življenju in nalogam, ki mu jih zastavlja čas in družba. Značilno za današnjo mladino je, da je skoro izginil iz ulic naših velikih mest nekdanji tako vsakdanji tip »promenadnega levca« in v kolikor še tu in tam naletimo na postopaje v elegantnih dolgih jopičih in ozkih hlačah, ki podpirajo vogale »Batec« in nebotičnika, vzbujajo samo poseh.

Lik današnje mladine in mladinke, ki sta šla skozi osvobodilno vojno in trpljenje fašističnih taborišč, je lik mladine in mladinke iz delovne brigade, ki gleda na svet in na življenje realno in ki se uči za to, da čimprej in čim bolj spozna gibalne sile razvoja družbe in življenja sploh, da bo lahko čimprej zavzel svoje mesto pri delu za srečnejšo bodočnost svojega ljudstva in vsega človeštva. Življenja se ne boji, toda uči se in pripravlja, da mu bo kos. Nič več se ne uči za dobro oceno, uči se za to, da bi več znal in si prisvojil več znanja ter da bi postal tako koristnejši član človeške družbe. To je lik mladine, ki z enakim navdušenjem prime v roke kramp in knjigo, če je potrebno, ki pa se zna tudi sproščeno prepustiti radosti in veselju v telesni vzgoji in uživanju lepote, ki mu jih nudi narava. Nič več ni vase zaprt čudak, ampak tovariški, vesel in nikoli sebičen, vase usmerjen nergač.

Takšna je mladina, ki se je zbrala na III. kongres ljudske mladine Jugoslavije, na katerem zastopa vso jugoslovansko mladino. Nikjer še nism srečal lik novega človeka v tako izkristalizirani podobi kakor tukaj, kjer so se zbrali mladinski delegati vseh narodov FLRJ, da si zadajo nove smernice pri svojem delu za obnovo domovine in srečno bodočnost ljudstva.

★

Zagreb, 14. maja. Včeraj dopoldne se je pričel delovni del III. kongresa mladine Jugoslavije. Prvemu delovnemu zborovanju je predsedoval M. Jovanović.

Po odlični verifikacijskega odbora, ki ga je predčel podpolkovnik Enver Čemalović, navaja, da je navzočih na kongresu 1533 delegatov, od katerih jih odpade na organizacijske terena 1183, na armado pa 283 delegatov; častnih delegatov je 40 in 24 članov Glavnega odbora USAOJ-a. Terenske organizacije so dale naslednje število delegatov: Srbija 354, Hrvatska 259, Bosna in Hercegovina 198, Slovenija 135, Makedonija 142 in Črna gora 104. Med delegati je 463 delavcev, 259 kmetov, 340 dijakov, 57 študentov, 10 intelektualcev in

54 drugih. Po narodnosti so: Srbi 533, Hrvati 272, Slovenci 175, Črnogorci 147, Makedonci 149, Muslimani 68, Siptari 38, Slovaki 8, Bolgari 4, Poljaki 6 ter po 1 Rus, Ukrajinec in Čeh. Poleg tega prisostvuje kongresu tudi 32 opazovalcev.

Mladina v novi Jugoslaviji

Nato je podal sekretar Centralnega odbora USAOJ-a Rato Dugonjič referat »Mladina v novi Jugoslaviji«. Dotaknil se je vseh pešnih problemov jugoslovanske mladine, orisal njeno vlogo v narodno osvobodilni borbi in njen prispevek k obnovi in vzgraditvi domovine. Iz vrst mladine je 19 narodnih herojev. V tisoč mladincev in mladink je odlikovanih z odlikovanji za hrabrost in zaslug v vojni. Spomnil se je padlih tovarišev in poudaril, da duh slavnih borcev ne bo nikoli izginil. V tem duhu se hoče vzgajati mladina tudi v bodoče. Mladina je iz temeljev izpremenila svoj odnos do dela, ker je razumela, da je mogoče le z iztrajnim in organiziranim delom izgrajiti srečo in blagostanje delovnega ljudstva. Mladinski gibanje je tesno povezano s splošnimi nalogami Ljudske fronte in v tem je tudi razloga za uspehe naše mladine, njevo progresivnost in položaj, ki si ga je priborila. Naša ljudska država je dala mladini vse možnosti za vsestranski razvoj in vse pravice, za katere se je že od nekdaj bojevala. Mladina je odgovorila na novoletni poziv maršala Tita in je v prvomajskem tekmovalstvu dala 45 milijonov delovnih ur, kar pomeni 5.700.000 delovnih dni. Naloga kongresa je, da vse te uspehe tekmovalstva skrbno prouči in na podlagi pridobljenih izkušenj sestavi načrt za nadaljnje tekmovalstvo, ki mora postati sistem dela vse organizacije in vsakega posameznika.

V svojih nadaljnjih izjavah je orisal vrsto primerov velikih uspehov ter podčrtal tudi storjene napake in poudaril, da mladina ne sme zaradi tekmovalstva zanemarjati učenja. Kongres ima važno nalogo sprejeti novi statut, ki na podlagi dosedanjih izkušenj ureja delo organizacije. Končno je opozoril še na covarenje vsakovrstnih sovražnikov nove države in ljudske oblasti: na njihovo prizadevanje, da bi pridobili mladino na svojo stran. Zaradi tega morata biti mladina slej ko prej budno na strah. Dotaknil se je tudi položaja v Južniški krajini, omenil razne spletke proti priključitvi tega našega ozemlja k materji Jugoslaviji in poudaril, da je mladina trdno odločena

Zagreb v znaku mladinskega kongresa

Skupine mladine z vseh strani Jugoslavije, ki so prispеле na III. kongres ljudske mladine Jugoslavije, so se bolj razgibale že itak živahne zagrebške ulice. Vseposod jih je polno, na vsakem koraku srečaš mladince in mladinko z lepim kongresnim znakom v obliki žitnega snopa in kladi-va, prekrižanima na odprti knjigi, na ozadju rdeče peterokrake zvezde. Na belih straneh knjige pa se svetila črka NO (Narodna omladina) poleg napisu na modrini kladi-va: III. kongres. Vsemu mestu je ta mladina vtisnila vedri in ponosni izraz nove mladine Titove Jugoslavije. Z delegati je prispelo mnogo mladinskih kulturnih skupin, ki so nastopile na kulturnih prireditvah v zvezi s kongresom ali pa na fizikturnem nastopu zagrebške mladine preteklo nedeljo na čast III. kongresa. Skoro vse te skupine so v narodnih nošah, pa tudi mnogi delegati in delegatke so oblečeni v pisane narodne noše, zlasti oni iz južnih pokrajin. Albanci, Makedonci, Srbi in Bosanci. Saj so prišli od vseposod, iz vsakega okraja, iz velikih mest enako kakor iz zadnjega planinskega okraja Kosova in Metohije. Vmes so študentje in mladi intelektualci, ki zastopajo tisoče študirajoče mladine. Toda večina delegatov je kmetov in delavcev.

Prsi mladih delegatov in delegatk krase odlikovanja za hrabrost v osvobodilni vojni; mnogi so v uniformah. Vmes je tudi mnogo invalidov, brez rok ali nog; z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev sreča ponosen pogled mladince ali mladinke, ki ve, za kaj je žrtvoval tisto, kar je tako drago mlademu človeku, svoje mlado telo, ki ve, za kaj je bilo potrebna ta žrtve in da ni bila zaman. In v resnici, povod jih srečavata spoštovanje in hvaležnost, ki z bergljami hodijo okrog v spremstvu tovarišev in tovarišic, toda na njihovih obrazih ni zagrenjenosti. Niti sledu! Sočuten pogled mladincev

Nadaljujmo delovno tekmovanje

V prvomajskem tekmovanju so sodelovali večje množice delovnega ljudstva; ob zaključku tekmovanja so dobili najboljši delavci naslov udnarika, razdeljene so bile nagrade, odlikovanja, pohvale. Parada dela na praznik prvega maja je bila izraz velikega delovnega navdušenja. Grafikon, ki so jih nosili delavci iz vseh strok, so v številnih pokazal napred in dvig proizvodnje.

Letošnje prvomajsko tekmovanje pa se ni pokazalo samo kot močno sredstvo za razbijanje delovnega ljudstva pri delu za obnovo dežele, ampak je hkrati potrdilo, da je tekmovanje najboljša pot k ustvarjanju novih odnosov med delavci, kmeti in delovno inteligenco, da je tekmovanje način, ki ustvarja nov odnos do dela, odnos, kakršnega naš delavec doslej ni poznal.

Rezultati in uspehi, doseženi v prvomajskem tekmovanju, pa bi ostali neziskotičeni, če bi delovni polet zaradi doseženih uspehov ne bi le ohranili, temveč jih tudi povečali, skratka, če s tekmovanjem ne bi nadaljevali. Doseženi uspehi so temeljni kamni, na katerih bomo gradili naprej. Zato razvijamo dalje delovni polet, krepimo delovno disciplino in iščimo še dalje novih načinov dela.

V prvomajskem sprevedu so ob zaključku prvomajskega tekmovanja na številnih transparentih delavci sami poudarjali, da je dosedanje tekmovanje samo pobuda za nadaljnje delo. Vsak dan znova beremo, kako delajo delavci posameznih podjetij, rudnikov in industrijskih obratov na prvo tekmovanje. Tako so n. pr. delavec Borskega rudnika sklenili nadaljevati s tekmovanjem in so si določili naloge za bodoče tri mesece. — V svoji odločitvi pišejo: »Poučeni z izkušnjami in uspehi, ki smo jih dosegli v letošnjem prvomajskem tekmovanju, se zavedamo, da se bomo z nadaljnjo povečano proizvodnjo bakra približali hitri obnovi naše dežele in njeni gospodarski okrepitvi.«

Rudarji premogovnikov v Zagorju in Trbovljah so sklenili, da bodo uspehe, dosežene v prvomajskem tekmovanju ne samo ohranili, ampak jih tudi povečali in da bodo čim bolj poglobili proizvodnjo. Zato so pozvali vse premogovnike v FLRJ k nadaljnemu trimesečnemu tekmovanju.

Če tako so rudarji Meziškega rudnika poslali vsem kovinskim rudnikom poziv na novo trimesečno tekmovanje. Tudi druge tovarne in rudniki ter podjetja širom Jugoslavije pozivajo k tekmovanju, znova dajejo drug drugemu pobudo za še večjo delovno vnemo in še večji dvig proizvodnje.

Ko govorimo o dosedanjem tekmovanju in o novih načrtih za bodoča tekmovanja, moramo znova poudariti namen in bistvo tekmovanja, ki je v tem, da odkrivamo nove, popolne in bolj racionalne delovne metode, da pospešujemo in povečamo proizvodnjo v istem delovnem času, ter da pri vsem tem varujemo s sirovinami in drugim materialom. Znova moramo opozoriti na tiste najbolj značilne napake, ki so bile ob našem prvem tekmovanju najbolj vidne in najbolj pogoste: tekmovalni načrti so bili velikekrat samo splošni, ne pa stvarni; izvajanje načrta ni spremljala vsakodnevna kontrola; ponekod ni bilo povezanosti med vodstvom in sindikati, drugod ne sodelovanja med upravami in tehničnim vodstvom ter upravami in delavci; ponekod so bili objavljeni samovoljni, elipsanji in pretirani podatki; ponekod se je tekmovanje usmerilo na nadaljšanje delovnega časa ali pa so sploh pejmovali tekmovanje v nadurnem delu; ponekod spet se je v tekmovanju sicer dvignila proizvodnja, poslabaša pa se je kakovost itd. Pri nadaljnem tekmovanju moramo vsa ta dejstva upoštevati.

Posebej pa je treba opozoriti na dve nevarnosti, da se naše delovno tekmovanje ne bo izmalježilo. Ponekod se vedno mislijo, da je bistvo tekmovanja v nadurnem delu. To je napačno. Smisel tekmovanja je v tem, da v rednem delovnem času, s povečanimi napori, z večjo delovno disciplino in predvsem z odkrivanjem novih metod dela, z novimi odkritji, z izboljšanjem strojev in naprav na-

pravimo več kot je predpisano in tako dvigamo in izboljšujemo proizvodnjo. Zaradi tega delajo napačno tisti funkcionarji, vodje obratov, tovarni, podjetji, rudnikov itd., ki gledajo na tekmovanje kot na nadurno delo. Tako tekmovanje se mora izmalježiti, ker čezmerno izkoriščanje delavce ter preko mere izprava njihovo delovno silo, jih utruja in slabi. S tem pa slabi tudi njihovo voljo do dela, kar je največja nevarnost za nadaljnje uspehe. Na ta način zmanjšujemo ne le delovno silo, ampak delamo drugo največjo napako, ki bi se je morali izogibati, ko s takim postopanjem rušimo tisti pravilni odnos do dela, ki ga je delavec dobil v naši državi in ki ga je letošnje prvomajsko tekmovanje tako jasno potrdilo. Naš delavec danes ve, da z delom, da s povečanimi delovnimi napori ne dela za tujega izkoriščevalca, temveč zase, za svojo družino, za svoje boljše življenje. Zato dela z veseljem in pozitivno, zato so njegovi uspehi tako veliki. To je ti-

sto veliko delo, o katerem smo vsi le brali, veselo delo svobodnih ljudi. To delo moramo še dvigniti, na noben način ga pa ne smemo podirati.

Kdor tako razume prvomajsko tekmovanje, mu bo popolnoma jasno, da to tekmovanje ni bila samo neka zacasna kampanja. Delovno tekmovanje prav zaradi tega, ker je ustvarilo nov odnos do dela, ne more prenehati, temveč bo dobivalo nove in popolnejše oblike, dvigalo se bo na višjo stopnjo organizacije dela. Samo tako bomo lahko izvršili naloge, ki jih je v zvezi z letošnjim prvomajskim tekmovanjem še posebej naglasil podpredsednik tov. Edvard Kardelj:

1. Neprestano se je treba boriti za proizvodnjo, za njeno povečanje, za kakovost, za čim nižje proizvodne stroške, za čim boljše izkoriščanje materiala in strojev, za uvedbo novih delovnih metod, da bi se čim bolj povečala proizvodnja.
2. Sodelovanje delavskega razreda z organizacijo preskrbe; borba proti birokratski počasnosti v preskrbovanju.
3. Varčnost v vsakem pogledu in povesd; skrbno varovanje ljudskega imetja, borba proti malomarnosti, lahkomišelnemu razsipanju ljudskega

imetja; budnost proti vsakemu pokusu sovražne reakcije.

4. Delavska kontrola v gospodarstvu, kritika pomanjkljivosti in napake v naših proizvodnih, borba za največje možno izkoriščanje kapacitete tovarni in podjetij.

5. Aktivna pomoč kmetom pri njihovem delu, tesno sodelovanje delavcev in kmetov pri organizaciji preskrbe.

6. Najtesnejše sodelovanje in udeležba delavcev v ljudski oblasti in upravi na vseh področjih državne izgradnje.

To so tudi naloge bodočega tekmovanja. V izpolnitvi teh nalog leži osnovni pogoj za čim hitrejšo izboljšanje položaja naših delovnih množic.

Dosedanje delo in dosedanje uspehi tekmovanja naj bodo pobuda, da še dalje širimo in razvijamo delovni polet in vsestransko delovno tekmovanje na vseh delovnih mestih. Kakor smo od osvoboditve do danes izvršili velike napore in dosegli dobre rezultate na vseh delovnih mestih ter s tem storili zelo veliko za obnovo dežele, tako nam naj bo tekmovanje tudi v bodoče način nagle obnove. Prizadevajmo si, da bi bil polet pri delu splošen, da bi zajel vse delavce v vsakem podjetju, skratka povsod, kjer kolj se dela.

Prvi uspehi tedna za obnovo cest

V ponedeljek je delalo nad 8000 ljudi in 1500 voznikov

Ljubljana, 14. maja

Ze v nedeljo je bila udeležba prostovoljnih delavcev za obnovo naših cest ponekod prav številna in je v nekaterih krajih presegla pričakovanja. V ponedeljek pa je kar oživilo vse naše podeželje. S krampi in lopatami pa tudi s številnimi vozovi so prišli delat na ceste, v kamnolome in gramoznice zlasti kmetje in mladinci z dežele, mnogo pa je bilo tudi kmečkih deklet. Vsega se je udeležilo dela nad 8000 ljudi, med njimi okrog 1500 voznikov z vozovi. Mnoga podjetja so dala na razpolago tudi svoje tovorne avtomobile. Vse te prostovoljne delovne moči so organizirale za delo naše množične organizacije OF, ZMS in AFZ, pa tudi sindikati so poslali številne udeležence. V mnogih krajih so se prostovoljnimi delavcem pridružile tudi skupine vojakov.

Cestni nadzorniki in cestarji so imeli ves dan mnogo posla. Morali so razporejati posamezne skupine udeležencev, kakor tudi vozila, jim dajati navodila za dovažanje gramoza, odvažanje blata, skrbeti so morali tudi za orodje in ostalo opremo. Mnogim, ki niso vajeni dela na cesti, so morali tolmачiti, kako je treba pravilno grebsti blato, krpati kotanje in posipati ceste, da bo delo dobro opravljeno in da bo imela cesta pravilen prečni padec za odtok vode.

Povsod je vladalo veselo razpoloženje, ljudje so kar tekmovali kdo bo opravil več dela. V kamnolomih so se dvigali kupi pripravljene gramoza, ki so ga vozila takoj razvažala na ceste ali pa na deponije. Prvi dan, to je v nedeljo so se tu in tam pokazale napake v organizaciji, toda že v ponedeljek, to je drugi dan tedna za obnovo cest, so marsikje te napake popravili.

Tako je bil na primer v nekaterih področjih mariborskega okrožja odziv v nedeljo razmeroma slab. V ponedeljek pa je prav to okrožje izmed vseh okrožij pokazalo največje število udeležencev. Vsega se je ta dan udeležilo dela za obnovo cest v tem okrožju 3230 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 19.000 delovnih ur. Voznikov pa je bilo na razpolago skoraj 500. Najboljša je bila udeležba prostovoljnih delavcev in vozil na področju cestne baze v Mariboru in cestne baze v Murski Soboti. Cestna baza v Ljutomeru je zabeležila sicer največjo udeležbo prostov-

voljnih delavcev, malo pa je bilo vozil. Bolj slab je bil odziv na področju cestne baze v Ptuj. V vsem mariborskem okrožju so v ponedeljek pripravili 705 kub. metrov gramoza, razvozili pa so ga 653 kub. metrov. Vrednost opravljenega dela je ocenjena na 325 tisoč dinarjev.

Na področju celjskega okrožja se je v ponedeljek udeležilo dela za obnovo cest 1021 prostovoljnih delavcev, ki so opravili 7100 delovnih ur. Pripravili so 385 kub. metrov gramoza, razvozili pa so ga 562 kub. metrov. Poleg tega so vozniki odpeljali 427 kub. metrov materiala.

Na cestah v ljubljanskem okrožju je v ponedeljek delalo skoraj 2000 ljudi, ki so opravili 14.300 delovnih ur. Gramoza so pripravili 666 kub. metrov, razvozili pa 1427 kub. metrov. Za prevoz je bilo na razpolago 423 vozov, 11 kamionov in 4 traktorji. Zlasti obilna je bila udeležba na področju cestne baze v Kamniku, kjer je prišlo na delo 868

ljudi in nad 100 voznikov. V nedeljo je bila udeležba v kamniškem okrajm šibkejša zaradi svečanosti v Kamniški Bistrici. Zato so organizacije sklenile nadoknaditi delo med tednom. Številna je bila tudi udeležba na področju cestne baze v Logatcu, kjer je delalo nad 500 ljudi in 75 voznikov.

Iz novomeškega okrožja še niso na razpolago popolni podatki za ponedeljek. Tudi v tem okrožju se je delo pričelo že v nedeljo. Udeležilo se ga je 1188 ljudi, ki so opravili 7350 delovnih ur. Pripravili so 166 kub. metrov gramoza in ga razvozili 310 kub. metrov. Med prostovoljnimi delavci, ki so delali ta dan na cestah v novomeškem okrožju je bil kot najbolj poštvovalen proglašena Henrik Bajdič iz skupine ciganov, ki so delali na glavni cesti pri Novem mestu. Prav tako se je odlikovala Tončka Perhne iz Novega mesta, ki je kot članica AFZ delala na federalni cesti Novo mesto—Vavta vas.

V celjskem okrožju so se odločno lotili popravila cest

Samo v eni gramozni jami so prostovoljci v 8612 urah opravili dela za 155.993 Din

Celje, 13. maja

Zavedajoč se, kolike važnosti so dobre ceste, se je prebivalstvo okrožja v velikem številu odzvalo pozivu za prostovoljno delo k popravilu cest v tem tednu. Ze večerajšnja nedelja je pokazala, kako veliki uspehi se lahko dosežejo s složnim delom.

Včerašnji prvi dan je bil v glavnem dolčen za razvoj gramoza na posamezne cestne odseke. V kamnolomu na Polulah pri Celju je delala večeraj mladina z Dolgega polja skupno z vojaštvom. Lotili so se dela s pravim udarniškim poletom. Vojak iz Makedonije, ki je marljivo pomagal, je prostodušno izjavil: »Čeprav nisem tu doma, rad delam na teh cestah, ker vem, da je to za našo skupno korist in da pri nas v Makedoniji delajo na enak način!«

Prav tako so delali večeraj tudi v kamnolomu Hudičev graben pri Dobri. Tam so se zbrali člani sindikalne podružnice cestnih delavcev iz Celja, vneto pa jim je pomagala tudi tovarišica Katka Javornikova, marljiva aktivistka iz Dobrne. Izjavila je, da je prišla delat v nedeljo zato, ker ves teden ne bo utegnila, da pa hoče kljub temu tudi ona nekaj storiti za naše ceste. Njen zglede je navdušil vsu skupino in delo jim je šlo zares od rok. Hiteli so tako, da so vozniki in kamioni komaj sproti razvažali.

Skupno je delalo večeraj 1306 ljudi, včevšji 170 vojakov. Skupno so napravili 8612 ur ter so natovorili 624

kub. metrov gramoza. Voznikov je bilo 70, tovornih avtomobilov pa 38.

Enako marljivo so delali tudi na odseku ceste Soštani-Zavodnja-St. Vid, ki je silno razdrapana, ki pa je največjega gospodarskega pomena. Po tej cesti se prevaža tudi ves les za velenjski rudnik. To cesto je treba skoraj popolnoma obnoviti. Včera je delalo na tej cesti 78 rudarjev iz Velenja in 50 delavcev iz Soštana in okolice. Prekopali so 240 m² cestišča in izkopali 196 m³ podlage za novo cestišče v širini 4 m.

Na vseh odsekih se delo danes nadaljuje in se bo popravilo cest nadaljevalo ves teden. Naj bo v zglede tudi vsem tistim krajem, ki se dela morda še niso lotili.

Delo na cestah v mariborskem okrožju

V prvih dneh tedna cest so bila v mariborskem okrožju izvršena precejšnja dela. V Mariboru je v nedeljo delalo skoro 2500 ljudi, ki so razvažali gramož, nasipali ceste in obravnjavali plaz pod meljskim hribom. Delo je bilo organizirano po OF-liniji. Predvsem je sodelovala AFZ organizacija in storilnost dela v posameznih skupinah je bila nadpovprečna. V treh gramoznih jamah na Koroški in Tržaški cesti ter na Posrebrenju so pripravljali gramož, ki so ga kamioni in vozniki razvažali. Poleg vozil naših gradbenih ustanov sta stavili na razpolago svoja vozila

S fizikalturnega festivala ob mladinskem kongresu v Zagrebu

»Sinjski alkarik v mimohodu pred maršalom Titom

Slovaška narodna noša

Prekmurški poklon, skupina iz plesa Baltincev

tudi tvrdki Selaher in Mlinaršek, ki jih je treba posebej pohvaliti. Tehniško organizacijo je prevzelo Društvo inženirjev in tehnikov. Člani tega društva so razdeljevali delo, drugi pa so vodili delo posameznih skupin. Posebno vneti pri tem delu so bili tov. inž. Muha, inž. Hlad, inž. Slajmer in drugi. Posamezne skupine so delale pri urejanju javnih nasadov Mestnega in Magdalenske-

ga parka in pri odstranjevanju zaklonišč. Na Jugoslovanskem, Zrinskiem in Slomškovem trgu so čistili, zasipavali in pometali. Udeležba v Mariboru samem je bila zelo velika, če pomislimo, da se je mladina v precejšnjem številu udeležila kongresa v Zagrebu. Tudi tehnična organizacija je bila dobra. Delo je bilo organizirano načrtno. Posebno so se odlikovali v Limbušu pri Mariboru, kjer je ena skupina dovažala gramož, druga je gramož razgrinjala, tretja pa ga je izravnavala. Težavno delo je bilo na plazu Meljskega hriba.

Posamezni obrati v mestu vsako jutro in vsak večer nadaljujejo to delo in mesto vidno izpreminjajo svoje lice. Opaziti pa je pri tem delu, da se udarniško udeležujo delo več ali manj isti ljudje in da se naši organizaciji tudi tukaj še ni posrečilo pritegniti tistih, ki so doslej stali ob strani. V vsem okrožju se je doslej udeležilo dela preko 6000 prostovoljnih delavcev. Najširše je organizacija zajela ljudstvo v Prekmurju, posebno v okrajju Murska Sobotna. Poleg kamionov javnih ustanov so sodelovali številni vozniki, zlasti v Prekmurju. Kjer ni dovolj vprežne živine so vozili s kravami. Premalo zajeto je bilo delo v Radgorskem okrajju, kjer je bila iniciativa od spodaj navzgor močna, ni pa našla dovolj odziva pri višjih činstvih. Delali so predvsem na državnih in federalnih cestah, ponekod tudi na okrajnih. V nekaterih krajih bo treba ljudem še razložiti pomen tega dela, ki ni nikak kulturne stare Jugoslavije, temveč delo za obnovo in izgraditev ljudske države. Ponekod ovira delo pomanjkanje vozil. Treba bo pritegniti še voznike, ki jih morajo naši aktivisti prepričati o nujnosti tega dela.

Popravimo naše ceste!

Prvi odbori OF v Trstu 1. 1941

Ze v avgustu 1941. so prispjele v Trst prve vesti o važnih partizanskih akcijah v Črni gori, o demonstracijah v Ljubljani. Iz dneva v dan so bila hušja preganjanja Slovencev. Isti elementi, ki danes pod nesramno krinko italijanskih »demokratov«
ponovno pošiljajo »slavce«
v Ljubljano, isti današnji pristaši tržaškega CLN-a, so takrat v Trstu ustvarili izdušje, da je pomenilo-biti Slovenec isto kot zločinec.

Avgusta 1941., ko so v Trstu pod krinko fašističnega zakonitega prava pripravljali zverinski umor Pina Tomažiča in tovarišev, je prispel v Trst Oskar Kovačič-Toni, prvi tržaški aktivist OF.

Tov. Kovačič Toni se je najprej povezal z Valerijo Kocjančič-Spele, Tončko Bidovec, Emilom Coljo, Nadlem Semerom in Srečk. Konzultilom. Kmalu mu je poslalo vodstvo OF na pomoč še brata Leona Kovačiča-Pepija, Franca Hvaliča-Bolteča in nekaj drugih tovarišev. Gibanje je začelo razvijati svoje organizacijske oblike, ustvarile so se prve akcijske skupine v ladjedelnicah San Marco in Tržiču. Prihajali so prvi izvodi

»Slovenskega poročevalca«
in »Delac«. Ustanovili so tudi prvo tajno partizansko tiskarno na ciklostili, kjer je tov. Josip Cerkevnič izdeloval propagandni material. Pričelo se je zbiranje prispevkov v denarju in hrani za partizane, ki so se prvič pojavili na Primorskem na Pivki pod vodstvom Karla Komarla. Nato je stopil tov. Oskar Kovačič v stik z bivšim članom socialistične stranke dr. Ferfoljo, naslednikom takrat zaprtega dr. Tončiča, dr. Jeričem in preko tov. Malovča in Bogomila Vizintinija tudi s predstavnikom klerikalne skupine Bednarikom, ki pa se ni dokončno obvezal. S pomočjo tov. Arbanasa-Gigija se je povezal tudi z duhovniki v Hrušici in predstavniki narodno osvobodilnega gibanja v Pulju. Tako je že leta 1941. prišlo do prve povezave z istrskim narodno osvobodilnim gibanjem.

ZAČETNE AKCIJE LETA 1941.

Bilo je v času sodne razprave proti Pinu Tomažiču in tovarišem. OF si je prždevala z vsemi silami, da poudari veličino teh herojskih prvih prednikov OF na Primorskem. Če-

prav je bil ves Trst v pripravljenosti, ki se da primerjat le z obsednim stanjem, je bilo kljub strojniam na javnih trgih in podvojenim patrolam razdeljenih 7. decembra 20.000 letakov z osnovnimi petimi točkami OF in pozivom za posojilo svobode z objasnitlom pomena tržaškega procesa za svobodo slovenskega ljudstva, ki se bliža, in s pozivom Italijanom, naj olajšajo svojim oficirjem in vojakom prehod v partizanske vrste. Važnost teh prvih akcij OF je razvidna iz tega, da so poslali iz Italije v Trst še eno celo brigado policijskih agentov in eno legijo črnih srajc za ojačenje fašistične oblasti. Tudi OVRO in civilno policijo so znatno ojačili. Po vseh teh naporih je uspelo fašistom 16. decembra aretirati dve skupini. Prvo z Ernestom Arbanasom Gigijem in drugo s tovarišico Zoro Perellovo na čelu. Kmalu je bil zajet tudi tov. Oskar Kovačič. Obsojen je bil na trideset let ječe in je v ječi podlegel nečloveškemu ravnanju fašističnih valptov. Januarja 1942. so uje-li fašisti tudi Leona Kovačiča s petintridesetimi glavnimi funkcionarji tržaške OF. Osvobodilno gibanje je pretrpelo hud udarec, a že je prodrlo v množice tržaških Slovencev in delavstva, katere je herojsko vedenje

komunistov na tržaškem procesu zbudilo k novemu poletu v boju proti fašizmu.

15. februarja sta prispela v Trst Darko Marušič-Blaž in Albin Cotar-Karel. Z njunim prihodom se je znova okrepila in razpredla pa prejšnjih aretacijah težko prizadeta tržaška organizacija OF. Hitro so zrasi novi odbori pri Sv. Jakobu, v Skednju, Barkovljah, na Kolonkoveu in tudi v samem središču mesta. Vedno večji je postajal polet organizacije. V Skednju je nastal tudi prvi delavski odbor, ki je bil osnova pomejšim tovarniškim odborom in prvo najživahnije središče delavskih aktivistov. Glavno delo organizacije je bilo v zbiranju fondov in materiala za partizane. Prišlo pa je tudi že do prvega večjega propagandnega in obveščevalnega dela. Tako se je razvijala organizacija do 1942., ko so pričele zo-pet množične aretacije in je bil zajet tudi tov. Cotar Karel. Delo je oživelo s prihodom tržaškega partizana Pepija Udoviča-Nina. Gibanju se je pridružila tudi skupina italijanskih antifašistov središča, Sv. Jakoba in Skednja.

Novembra 1942. se je ustanovil okrožni odbor pod tajništvom tov.

Poslednjih 20 let so vsa mesta Julijske krajine propadala

Ugotovitve moskovskih „Izvestij“

Moskva, 13. maja. (Tass.) Dopisnik »Izvestij« Nikitin je te dni objavil številna mesta in vasi v Julijski krajini, med drugimi tudi veliko središče za gradnjo ladij Tržič. V poročilu o svojem potovanju pravi Nikitin med ostalimi tudi naslednje:

»Ladjedelnica v Tržiču je že 20 dni opuščena. Nezaposleni se v skupinah sprehajajo po ulicah. Ladjedelnica nudi podobno sliko kakor ladjedelnice v Trstu. Mehaniki in drugi strokovnjaki se bavijo z odstranjevanjem ruševin in opeke, kar nazivajo — delo za obnovo.

Posebno očitni sta dve okoliščini: delavci obnavljajo male stanovanjske hišice, ki so prav za prav objekti drugega reda, ne pa objektov, ki služijo za proizvodnjo. Stružnice in ostale naprave so še na svojih mestih, vendar se jih nihče ne poslužuje.

Ko smo poskušali navezati z inženirjem pogovor, je izjavil, da ne razume vprašanj ruskega dopisnika, nato pa go nam prišli na pomoč delavci, ki pravijo, da bi ladjedelnica mogla poslovati s 60% svoje prejšnje zmogljivosti, sedaj pa obratuje kvadrantu s 15 do 20 %.

Tu ni surovin, nam je izjavil Diazoli, pri tem pa nam je pokazal 60.000 ton vseh vrst jekla v neposredni bližini. Za zaloga je več kot zadostna, da bi ugodili raznim naročilom, ladjedelnica pa je odklonila naročila Jugoslavije.

Lastniki ladjedelnice sabotirajo. Odpustili so stare delavce in zaposlujejo nove, ki prihajajo iz Italije. Namenoma podpirajo brezposelnost. Sabotirajo bogatih lastnikov ladjedelnice je posebno očitna, če se stanje ladjedelnice v Tržiču primerja z ladjedelnici na Reki in v coni B. Ladjedelnice na Reki so pretrpele mnogo več škode kakor pa ladje-

delnice v Trstu in Tržiču. Nemci so odvezli 1200 strojev in 14.000 ton železa. Ob evakuaciji so ladjedelnico minirali. Mine so eksplodirale po 6 mesecih, ko so že bile v ladjedelnici nove in popravljene ladje. Kljub vsemu temu pa ladjedelnice na Reki zopet delajo in popravljajo ter gradijo ladje. Doslej je bilo spušenih v morje 7 ladij. Ladjedelnice obratujejo s polno zmogljivostjo. Čeprav se delo opravlja pod mnogo težjimi pogoji kakor v Trstu in Tržiču, svojih delavcev ne odpuščajo, ampak nameščajo nove. V Trstu in Tržiču je okoli 30.000 brezposelnih delavcev.

Na Reki dobivajo kvalificirani delavci po 36 lir na uro, v Trstu in Tržiču pa 17 lir.

Dopisnik »Izvestij« je prepotoval ves polotok. Obiskal je obalo Kvarnerskega zaliva in mesta Koper, Rovinj, Izolo in Piran. To so primorska mesta z italijanskim prebivalstvom. Kakor so po eni strani obdana z morjem, tako jih na drugi strani obkrožajo hrvaška in slovenska naselja in vasi in če bo etnična črta okoli Kopra vzeta za državno mejo, bo to mesto obsojeno na gospodarsko propast.

Primorska mesta v Istri so enota s svojim zaledjem in so neoljubiva od svoje jugoslovanske okolice. Ko je bil Koper svojočasno ločen od svojega prirodnega zaledja, je to upropastilo trgovino in industrijo, posebno pa industrijo za predelavo rib, ki ne more delati brez dobav dalmatinskih ribičev. V zadnjih 10 letih je v Kopru propadlo 28 podjetij, v Piranu pa 258. Italijanska banka »Trah Venecija« (Venecija Veneto, Giulia in Tridentina) je v Kopru prodala 340 podjetij, ki niso mogla plačati svojih dolgov.

Kakor vs je jasno kaže, Italija ni zainteresirana na procvitu teh mest.

Proglas KP Francije francoskemu narodu za volitve v novo ustavodajno skupščino

Pariz, 13. maja. V zvezi z volitvami, ki bodo 2. junija, je naslovil Centralni komite Komunistične partije Francije na francoski narod proglas naslednje vsebine:

Francozci in Francozinje!

Pozvani ste, da izvolite novo narodno ustavodajno skupščino. Pred temi odločilnimi volitvami ima Komunistična partija namen, da s ponosom položi vsemu narodu račune o mandatu, katerega je zaupalo 21. oktobra preteklega leta 5 milijonov državljanov in državljanek.

Med kratkotrajnim življenjem prve ustavodajne skupščine so komunistični poslanci in ministri, zvesti duhu odpora in žrtvam 75.000 aktivistov Partije, ki so padli za osvoboditev Francije, neutrudno delali za izpolnitev programa, ki ga je hotelo ljudstvo.

Izvolitev 152 komunističnih poslancev 21. oktobra preteklega leta in prisotnost večjega števila komunističnih ministrov v vladi sta omogočili sprejetje prvih ukrepov za poddržavljenje trustov, teh žarišč izdaje in sovražnikov republike.

Ljudje iz vrst trustov in reakcionarji iz »Republikanske stranke svobode« napadajo danes napredno in pogumno delo, ki je bilo izpolnjeno v zadnjih 6 mesecih. Odklonitev ustave pri petomajskem referendumu hočejo izkoristiti za to, da bi bili razveljavljeni vsi zakoni, ki jih je sprejela prva ustavodajna skupščina in ki so bili sprejeti v interesu naroda in v skladu z njegovo voljo.

Da rešimo izpolnjeno delo, da ohranimo reforme, ki so izboljšale usodo delovnega prebivalstva, in da pospešimo obnovo Francije, je potrebno, da onemogočimo načrt trustov in reakcije ter zagotovimo sijočno zmago liste Komunistične partije in republikanske zveze odporneškega gibanja.

Čim več komunistov bo izvoljenih 2. junija, tem hitreje se bo opomogla Francija, tem hitreje se bo razvila demokracija ob spoštovanju in razširjanju že doseženih reform v zvezi z vsemi republikancem.

kanozov so prisostvovali veliki paradi, ki je bila v Parizu ob prvi obletnici zmage nad Hitlerjevsko Nemčijo na trgu Etoile. Navzoči so bili tudi ministri za zunanje zadeve Združenih držav Byrnes, britanski minister za zunanje zadeve Bevin, celotna francoska vlada in člani diplomatskega zbora. Pred pričetkom parade je imel predsednik ministrskega sveta Felix Gouin krajši govor, v katerem je izrazil hvaležnost Angliji, ruskemu narodu in njegovi janski armadi, ki je izklopala grob fašizmu, Združenim državam Amerike in drugim zaveznikiškim državam. Gouin je v svojem govoru pozval Francoze, naj s svojim delom utrdijo zmago.

V vojaški paradi so sodelovale enote vseh vrst orožja. V nastopu letalstva je sodeloval tudi letalski polk »Normandie«.

Franco snubi letake v Ameriki

New York, 13. maja. (Tass) V svojem govoru na kosilu, ki ga je priredil »Komitej za osvoboditev Španije« je bivši član veleposlaništva Združenih držav Amerike v Madridu Plenn izjavil, da Francovi agenti poizkušajo loviti na limanice letalce ameriške vojske. Plenn je predlagal, naj ministrstvo za zunanje zadeve prouči delovanje vojaškega atašeya v Franciji Španiji — podpolkovnika Caminoa. Po Plennovi trditvi ima ministrstvo za zunanje zadeve ZDA tajen dogovor z Vatikanom in britanskim ministrstvom za zunanje zadeve ter s svojim ravnateljem Franca vzpodbuja, čeprav ga z besedami oboja.

Član poslanskega doma Coffee, demokratski poslanec iz države Washington, je izjavil, da živi v Španiji 5000 nemških znanstvenikov in 3 in pol tisoč Hitlerjevcev ter da nemški industrijski nadzirajo precejšen del španske industrije. Kljub vsemu temu so ZDA po zaključku vojne prodale Francu letala, voljni material, gorivo in 100.000 ton sladkorja. Predsednik kongresa industrijskih organizacij Murray je poslal pozdravno pismo, v katerem je pripomnil, da je poslal Trumanu pismo z zahtevo, da prekine odnose s Francom in prizna špansko republikansko vlado.

Z VESTNIM DELOM ZA OBNOVO DOMOVINE!

Sofulis proti kršitvi sporazuma o izvedbi plebiscita v Grčiji

London, 13. maja. »Daily Worker« je objavil danes na naslovnih straneh razgovor z bivšim predsednikom grške vlade Sofulisom, ki očita britanski vladi, da je prelomila svojo besedo, ker da je pristala na spremembo datuma plebiscita o vprašanju monarhije v Grčiji. Menj je bilo sporočeno — je izjavil Sofulis — da so volitve in plebiscit deo enega in istega sporazuma. Mi smo se držali prvega dela sporazuma in smo pričakovali, da se bosta britanska vlada in Bevin držala drugega dela sporazuma, to je, da plebiscit ne bo pred 1948. letom. Če bo plebiscit v današnjih razmerah, bo to večja prevara kot ona 1935. leta. Sedanja vlada je sestavljena samo iz domačih kraljevih hišpcev, ki nimajo nobenega načrta in samo poslušajo njegova navodila.

Vznemirjenost v Grčiji

Atene, 13. maja. (Tass.) Sporodilno britanske vlade, da prepušča grški vladi določitev datuma za

Pogoji za evakuacijo angleških čet iz Egipta

Kairo, 13. maja. (Tass.) Komentirajoč britanski komuniké o angleško-egiptskih pogajanjih piše »Al Balag«, da je v predlogu Velike Britanije o evakuaciji Egipta tudi pogoj za sklenitev vojaške zveze z Egiptom. Če bi se ta zveza uresničila, bi postal Egipt odvisen od Velike Britanije. V komunikéju je objavljeno, da bodo o etapah in dnevih evakuacije razpravljali istočasno z ukrepi o medsebojni pomoči obeh držav v primeru vojne ali nevarnosti vojne. To pomeni, da sploh ne bo prišlo do evakuacije, če pogajanja ne bodo uspela zaradi britanskih rokov o evakuaciji.

Če zahteva Velika Britanija 160 milijonov funtov sterlingov za vojaške gradbe, vojašnice in za le-

plebiscit, ki naj bi bil po reviziji volivnih imenikov, je izzvalo vznemirjenost med grškim javnim mnenjem.

Minister Kazasov o grškem memorandumu

Sofija, 14. maja. Minister za informacije in za umetnost Dimo Kazasov je izjavil predstavnikom tiska o grškem memorandumu, ki je bil 8. maja odposlan Svetu ministrov za zunanje zadeve v Parizu: Memorandum je poln izmišljotin in drznih potvorb. V njem je rečeno, da so vsi francoski, angleški, ruski in drugi znanstveniki, ki so za časa turškega suženjstva potovali skozi Trakijo, trdili, da je ne samo zapadna Trakija, temveč tudi vsa vzhodna Rumelija naseljena z grškim prebivalstvom. Memorandum se sklicuje tudi na delo znanega bolgarskega bibliografa Nikola Njehova »Prebivalstvo Bolgarije in Turčije«, v katerem ni dejstev, ki so navedena v grškem memorandumu.

Zaradi neuspeha konference v Simli je Indija pred resno krizo

London, 13. maja. United Press poroča, da je bilo ob zaključku konference v Simli objavljeno uradno poročilo, v katerem je rečeno: »Potem ko so bila proučena stališča kongresne stranke in muslimanske lige, je prišla konferenca do sklepa, da nadaljnja razprava ne bi dosegla nobene koristne svrhe.«

Dopisnik United Pressa Fags poroča: V dobro obveščenih krogih izjavljajo, da bo spravljen neuspeh konference v Simli, skupaj z vedno večjim pomanjkanjem hrane, Indijo verjetno v nov vrtnec nasilja.

Po poročilu »Exchange Telegraph« so bile v Simli demonstracije. Pričakujejo, da se bodo razširile po vsej deželi, ker je Indija pred resno krizo, kakršne še ni bilo od dneva vstaje indijskih mornarjev.

Mihael Karoly v Pešti

Budimpešta, 13. maja. (Tass.) Dne 9. maja je prisel v Budimpešto s svojo soprogo bivši predsednik madžarske republike Mihaly Karoly.

Madžarska prestolnica je sprejela Karolyja okrašen s številnimi zastavami. V imenu vlade je Karolyja pozdravil Istvan Räs.

Grof Karoly, ki so ga v njegovi odsotnosti izvolili za narodnega poslance, se je udeležil 11. maja seje Narodne skupščine. Vsi poslanci so ga sprejeli z burnimi ovacijami. Predstavnik vseh strank, ki se v okviru vladne koalicije, so ga prisrčno pozdravili.

Radio Teheran demantira

Teheran, 13. maja. Radio Teheran demantira vest dopisnika United Press, češ da je predsednik vlade Gavvam Sullane izjavil, da bo iranska vlada izvedla oroženo intervencijo v Azerbejdžanu, ako predsednik vlade iranskega Azerbejdžana Pisevari ne bo sprejel predlogov.

Milijon Nemcev pod orožjem

New York, 12. maja. Newyorški večernik »PN« prinaša na celi strani članek svojega dopisnika, v katerem je med drugim rečeno: Nemška armada v britanski coni še ni popolnoma razpuščena. Znamen del nemške armade še vedno predstavlja organizirano vojsko, ki je pod poveljstvom nemških oficirjev. Po nekaterih poročilih šteje ta vojska približno milijon ljudi.

Pisec članka navaja poročila ameriških vojakov in opazovalcev, ki potrjujejo, da so nemški vojaki v britanski coni še vedno pod komando nemških oficirjev in da služijo kot pomožne čete Britancem.

Pet držav Srednjega vzhoda protestira proti poročilu palestinske komisije

London, 13. maja. Reuter poroča, da so poslane vlade Iraka, Saude Arabije, Sirije, Libanona in Egipta nato britanski vladi, ki v njej protestirajo proti poročilu anglo-ameriške anketne komisije za Palestino.

Brzjavke Stalinu, Trumanu in Attleeju

Jeruzalem, 13. maja. Visoki arabski komite je včeraj sporočil, da se v brzjavkah komiteja predsedniku britanske vlade Attleeju, predsedniku Trumanu, generalisimu Stalinu in ministru zunanjih zadev ZSSR Molotovu označuje poročilo anglo-ameriške anketne komisije za Palestino kot brezmejna krivica in popolno zanikanje vseh načel svobode, samoodločbe in demokracije.

V brzjavki je nato rečeno: Poročilo je orodje imperializma. Arabci se bodo do zadnjega borili proti izvajanju priporočil.

Podpredsednik visokega arabskega komiteja Husein Džemal je poslal v nedeljo brzjavke predsednikom vlade Sirije in Libanona, v katerih zahteva, naj prekinjejo akcije za kakršne koli trgovinske sporazume z Veliko Britanijo in ZDA in po čakajo izhoda konference Sveta arabske lige, ki se bo pričela 18. maja v Bludenu blizu Damaska.

London, 13. maja. Kralj Ibn Saud je 8. maja izjavil dopisniku Associated Pressa, da je poročilo anglo-ameriške anketne komisije za Palestino izdajstvo, in je dodal, da po vsem tem ne more več svetovati Arabcem, naj bodo mirni.

Protestna stavka v Egiptu in Iraku

London, 13. maja. (Tass.) Kakor poroča londonski radio, so v Egiptu in Iraku izbruhnile stavke v znak protesta proti poročilu anglo-ameriške anketne komisije za Palestino.

KRATKE VESTI

Ratifikacija češkoslovaško - rumunske trgovinske pogodbe. Rumunska vlada je ratificirala trgovinsko pogodbo, sklenjeno med Rumunijo in Češkoslovaško.

V Rumuniji je bila odkrita teroristična organizacija. Po dolgotrajni preiskavi je policija odkrila teroristično organizacijo »Victoria«. Šef organizacije je bil Victor Sarbu, nekdanji šef legionarjev, ki je pobegnil iz ujetniškega zapora v Cluju.

Obsodba skupine fašistov v Cluju. Narodno sodišče v Cluju, ki je vodilo razpravo proti fašistom madžarske in rumunske narodnosti, je obsodilo 46 ljudi na doživetnijski zapor, enega na 20 let, 7 na 15 let, ostale pa 2 do 8 let zapora.

Demokratska stranka v Turčiji bo bojkotirala občinske volitve. V zvezi z bližajočimi se volitvami za občinske uprave v Turčiji, ki bodo koncem maja, poročajo listi, da bo demokratska stranka, ki jo vodi bivši predsednik vlade Dželal Bajar, bojkotirala volitve.

Spremembe v britanski vladi. V britanski vladi so bile izvršene sledeče izpremembe: za parlamentarnega podsekretarja za domovine je imenovan Arthur Georges Bottomley namesto Johna Parkerja. Za parlamentarnega sekretarja ministrstva za gorivo je imenovan H. T. Gaitkell namesto Williama Hosterja, ki je postal ostavko. Za parlamentarnega sekretarja ministrstva za pokojnine je imenovan Arthur Blenkinsop namesto Jennija Adamsona. Pričakujejo še nadaljnje spremembe v vrstah laburistične vlade.

General Weygand izpuščen na svobodo. Vse pariško časopise objavljajo vest o odloku vrhovnega sodišča, da se general Weygand začasno izpusti na svobodo. »Humanite« piše ob tej priliki, da je bil Weygand tisti general, ki je skupno s Petainom igral odločilno vlogo leta 1940. Weygand je zavel najbolj odločno stališče in nasvetoval, da se odkloni predlog Komunistične partije z dne 6. junija 1940, ki je zahteval obrambo Pariza.

Demonstracije proti Francu na Kubu. Reuter poroča, da je v prvomajskih manifestacijah korakalo 150.000 kubanskih delavcev 9 ur po havanskih ulicah in zahtevalo prekinitev diplomatskih odnosov s Francovo Španijo. Prav tako so zahtevali povišanje mezd za 30 % in kontrolo cen kruha, mesa, mleka in masla.

Obtok denarja na Japonskem. Agencija France Presse poroča, da se poveča količina denarja, ki je v obtoku na Japonskem, dnevno za 500 milijonov jenov in da obsega sedaj 30 milijard jenov.

Protest proti obsodbi dr. Alana Maya. United Press poroča, da so britanski znanstveniki vložili odločen protest proti obsodbi znanega učenjaka dr. Alana Maya, ki je obsojen na 10 let ječe zaradi obtožbe, da je podatke o atomski energiji izdal zastopnikom Sovjetske zveze.

Registracija imovine, ki so jo odnesli Nemci. Dne 10. maja je bila pod predsedstvom generala Clarcka na Dunaju redna seja Zavezniškega kontrolnega sveta za Avstrijo. Na tej seji je bil izdan odlok o registraciji imovine Združenih narodov, ki so jo Nemci uropali in odvezli v Avstrijo in katere vrednost znaša nad 500 milijonov šilingov. Odredba zadeva imovino, ki je nesramno kofuto. To zato, ker so bili dosledni antifašistični borci. Isti nacisti, ki so jih preleteli pred tremi leti, so jih tudi sedaj bili do krvi. Kje je ostala demokracija, na katero se tako radi s ponosom sklicuje Avstriji? Sedaj iščejo med 80 aretiranci jugoslovanske agente, ki naj bi vpriporili neko manifestacijo. Toda v oči jih bide dejstvo, da so to bili le dobri in zavedni koroški kmetje, ki so počastili spomin na nacistične žrtve izseljevanja. Bije jih resnica, da so nacisti pokazali sedaj v vsjej goloti, kakšno vlogo igrajo na Koroškem in še drugje v Avstriji.

Pogajanja za sestavo nove japonske vlade. Tokio, 12. maja. (Tass.) Tokijski radio poroča, da se zastopniki japonske socialistične stranke pogajajo z drugimi strankami glede sestave nove vlade. Centralni komitej Komunistične partije je predlagal socialistični stranki, da se nemudoma sestavi nova vlada na temelju Demokratske fronte.

Izenačenje radijskega sistema vseh držav

London, 9. maja. V Londonu je pričela s svojim delom mednarodna konferenca, na kateri bodo proučili možnost izenačenja radijskega sistema vseh držav zaradi pomoči pomorski plovbi.

Na konferenci je prisotnih 80 delegatov iz 22 držav, med katerimi so tudi delegati iz Jugoslavije.

MAČEHA NAŠE KOROŠKE

Dr. Renner je osnoval začasno vlado. Še iz časov prve republike znan, si je tudi sedaj zamislil socialdemokratsko republiko in jo skušal uresničiti. S svojo vlado je zasnoval kup zakonskih osnutkov, enega celo o kaznovanju nacistov. Dobri osnutki pa so vedno bolj izgubljali na aktualnosti ob pomirjivem stališču Avstrijske ljudske stranke (ÖVP). In nekaterih socialdemokratov do nacistov. Pravijo, da vrana vrani ne izkljuje oč. Avstrijska ljudska stranka je vzela v svoje okrilje vse od krščanskih socialistov do skrajne desnice. Ob volitvah se je zavzela za naciste in jim skušala zagotoviti celo volivno pravico. S tem si je osvojila naklonjenost večine članov raznih množičnih organizacij bivše nacistične stranke ter žen in otrok članov stranke same. Ti so po novu dokončani ureditvi volivnega zakonika res dobili volivno pravico in volili seveda ÖVP. Kajti manjše zlo je v sili vedno dobrodošlo. Avstrijski kmetje pa so bili poučeni, da jim ne bo potrebno mnogo dati, ker bodo katoliški Avstriji Unrri in zapad-

ne sile dovažale hrano. Socialdemokrati so predstavljali zlato sredino. Komunisti so zahtevali iztrebljenje nacizma, poddržavljenje težke industrije in bank ter pozvali na delo za obnovo dežele. Zmagale seveda niso najbolj napredne demokratične sile, temveč Avstrijska ljudska stranka (ÖVP) z vsem čudovitim nacističnim privesciom. Ker se pri reševanju raznih vprašanj večkrat ne ve, kdo odloča, ali glava ali rep, bo tej stranki postal njen privescio lahko kaj kmalu usoden.

Končala se je »rdeča vlada« na Dunaju, katere se mnogi Avstrijci še danes prav radi in s ponosom spominjajo. Dr. Renner se je zopet umaknil na »prezervativno« mesto, vneti pa je vzel v roke inž. Figl, predstavnik Ljudske stranke. Ker je bil volz pregledobok v blatu, je sestavil koalicijsko vlado, v kateri je njegova stranka zasedla osem ministrskih mest. Socialisti so jih dobili šest, komunisti enega. Tako je so razmerje razdelitve glasov ob volitvah, a še davno ne demokratičnih sil. Z nastopom nove vlade so se raz-

voedeni načrti dr. Rennerja. Načrti o podržavljenju so se umaknili boljšim, vatikanskim receptom o gospodarstvu. Zakonski predlog o podržavljenju panog težke industrije, ki so ga predložili socialisti in komunisti, čaka boljših časov. Tovarne in javna podjetja so morala umakniti nove upravnik iz delavskih vrst in dobila stare ravnatelje. Nič zato, če so nacisti, strokovnjaki so. Sloviti gospodje Schöller, Kienböck, Joham in drugi so tako zopet vzeli gospodarstvo v zakup. Joham si je pridobil zasluge tudi pri nas, ko je iz svoje dunajske palače izropal naše banke in gospodarstvo po nalogu nacističnega Speera. Tudi sklep o odstranitvi nacistov iz državnih služb je ostal doslej le na papirju. Človek se tako navadi na stare obzade, prav tako kakor so se že navadili na »ključkaste križce« in Hitlerjanske gesla, ki se pojavljajo čez noč po zidu. In kdo bi v takem razpoloženju delal? Kmet je že oddal svoj »rdeči« listek, ne bo oddajal še kruha. Steer bo pa že Unrri pomagala... Potem se štiri cone. Te so krive vsega. Kar dar je kaj kje narobe, takoj so cone pri roki, ki potpežljivo vzamejo

krivdo naše. Velike preglavice pozročajo raznim ljudem tudi komunisti s svojimi večnimi predlogi za zboljšanje in očmi, ki vse vidijo. Kadark je potrebno zapokati z bičem po njih, stori to navadno gospod Graf, državni tajnik, eden izmed krmilarjev Ljudske stranke. Pa tudi razni uredniki socialdemokratskih listov se ne strajajo porabiti polovico svojih listov za to, da izlijajo svoje gnojnice po njih. Prišlo je že tako daleč, da so nekateri ÖVP-jevski in celo socialdemokratski listi in lističi odločno blatili Sovjetsko zvezo. Zavezniki svet je moral poseči vmes in prekriti izdajanje nekaterih listov. Težak boj bje v tem močvirju napol demokratskih, napol reakcionarnih sil avstrijsko-delavstvo. Predvsem ga bje za enotnost delavskega razreda. V mnogih tovarnah in industrijskih centrih so napovedali socialisti in komunisti skupno proslavo 1. maja. Tako v znanem delavskem centru Donawitzu: »27. februarja smo se borili skupaj za delavski stvar, umirali v ječah in tabo. riših ram ob rami in tudi praznovali bomo skupaj! Seveda mnogim ni všeč ta enotnost in si na vse mo-

goče načine prizadevajo, da bi jo porušili, kar se jim mnogokrat tudi posreči. Težko stališče imajo pri tem komunisti, ki nimajo pravice predlagati zakonskih osnutkov in zato ne morejo odločno sodelovati pri urejanju države. Preostaja jim edina pot, namreč ta, da dajejo pobudo za napredne osnutke zakonov.

Splošno v Avstriji mnogo govore, delajo mnogo načrtov, govoričijo o »pravni demokraciji« (ki dopušča tudi ubogim nacistom dihanje, ne kakor v drugih »nedemokratskih« deželah), o problemu lakote, ki ga bo rešila Unrri, o nacionalni krivici in zatiranju južne Tirolske ter imperialističnih težnjah Jugoslavije na Koroškem. Celu ideja o Avstro-ogrski ni povsem zapadla pozabi. Prav tako so vedno znova pozivljali idejo o skorajšnji vojni. Obnavljajo prav nič ne, delajo zelo malo.

Dogodki 15. aprila na Koroškem so tamkajšnjim razmeram vtisnili čuden pečat. V Avstriji so o tem do siej rajši molčali. Imena bivših SS-ovcev, policistov in žandarjev kriče preveč očitno. Slovenski izseljenci, ki so tega dne proslavljali v Celovcu spomin na vrnbo žrtve, so prejeli

nesramno klofuto. To zato, ker so bili dosledni antifašistični borci. Isti nacisti, ki so jih preleteli pred tremi leti, so jih tudi sedaj bili do krvi. Kje je ostala demokracija, na katero se tako radi s ponosom sklicuje Avstriji? Sedaj iščejo med 80 aretiranci jugoslovanske agente, ki naj bi vpriporili neko manifestacijo. Toda v oči jih bide dejstvo, da so to bili le dobri in zavedni koroški kmetje, ki so počastili spomin na nacistične žrtve izseljevanja. Bije jih resnica, da so nacisti pokazali sedaj v vsjej goloti, kakšno vlogo igrajo na Koroškem in še drugje v Avstriji.

Po vsem tem se lahko razume marsikaj. Lahko se spozna, čemu ogroženje in razburjanje tistih Avstrijev, ki hočejo biti »danes demokrat, včeraj fašist, jutri bogve kaj, češ da koroški Slovenci neupravičeno skliho čez mejo.

Tako misli mačeha; kakšna je resnica, danes bridko občutijo na svoji koži koroški Slovenci. V kratkem času bo pokazala bodočnost, če je svet že dovolj zrel, da pravično reši krivico našega mačehovstva.

Vreg Franca,

Dnevne vesti

Koledar

Sreda, 15. maja: Zofija

Spominski dnevi

15. maja 1944. Gradnikova brigada zavzela postojanko Gorje, Srednja ves in Radovina na Gorenjskem.

15. maja 1942. Italijani izpraznili Ig.

Sredi maja 1942. Italijani obesili 20 kmetov na brzojavne drogeve pri Ilirski Bistrici.

Dežurne lekarne

Danes: II. državna lekarna, Tyrševa cesta 6; lekarna Hočevar, Celovška cesta 62.

NARODNO GLEDALIŠČE

Drama

Sreda, 15. maja, ob 20.: Križca: V agoniji. Red A.

Četrtek, 16. maja, ob 20.: Skvarčin: Tuje dete. Red Četrtek.

Petek, 17. maja, ob 20.: Goldoni: Ruppel: Primorske zdrave. Sindikalni abonma. Red SD.

Opera

Sreda, 15. maja, ob 20.: Kozina: Ekvinočij. Red Sreda.

Petek, 17. maja, ob 20.: Puccini: Madame Butterfly. Premiera. Red Premierski.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE

Sobota 18. maja ob 20.15: Milijon težav, premiera.

Nedelja 19. maja ob 20.15: Milijon težav.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Sobota, 18. maja, ob 20: »Pesem s cestec«. Premiera, Red A.

Nedelja, 19. maja, ob 15: »Veronika Deseniška«, drugo gostovanje v Trzinu. — Ob 20: »Pesem s cestec«. Izven.

Četrtek, 23. maja, ob 20: »Pesem s cestec«. Red B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 15. maja, ob 20.: Vladimir Pavšič-Bor: »Raztrganec«. Predstava za sindikate.

Četrtek, 16. maja, ob 20.: Vladimir Pavšič-Bor: »Raztrganec«. Predstava v korist Zdrženja vojnih invalidov. Izven.

KINEMATOGRAFI

Ljubljana: Matica: Finski film »Jolanda«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15 — Sloja: Francoski film »Ugodna ljubezen«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Union: Ameriški film »Citadella«, tehnik. Ob 16.15, 18.15 in 21.15.

Članski sestanek vseh umetniških društev

Društvo slovenskih književnikov vabi člane vseh umetniških društev Slovenije na skupni članski sestanek, ki bo v petek dne 17. t. m. ob 8 uri zvečer v literarni sobi hotela Uniona v Ljubljani. Namen sestanka je, najti možnosti skupnega dela in poživitev stikov med posameznimi društvi. Na sestanku predava tov. Matej Bor. Za člane društva slovenskih književnikov je udeležba na sestanku obvezna.

Sestanek ljudskih tožilcev za četrti Center

bo danes ob 18.15 v prizemlju ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo v Knafličevi ulici 9. Vabljeni vsi!

Sirski sestanek ljudskih tožilcev vseh sindikalnih podružnic in terena za četrt Center bo danes, v sredo, ob 18.15 v prostorih ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo v Knafličevi ulici.

Montanisti in metalurgi vseh mestrov in absolutni!

V četrtek dne 16. maja ob 19.30 na rudarsko-metalurškem inštitutu sestanek slušateljev našega oddelka. Stipendije, prakse, študij med počitnicami, udarniški ših v Hrastniku, zadruga, šoferski tečaj in študijski krožki. — O naši narodni obrambi, o poslanstvu in šestdesetletnem delu Družbe sv. Cirila in Metoda bo jutri, v četrtek ob 20. uri predavanje na učiteljski na Resljevi cesti. Šentpetrška podružnica vabi člane in članice iz vse Ljubljane in zastopnike ljubljanskih podružnic, da se pogovore o juljski proslavi šestdesetletnice CMD. — V soboto zvečer ob 20. bo v Rokodelskem domu (Komenskega ulica) občni zbor šentpetrške podružnice, v nedeljo pa — ob lepem vremenu — izlet k Sv. Urhu. Zbirališče ob 10. dopoldne pri samostanu karoličank v Mostah.

Na spominski slovesnost v Kamniški Bistrici

pel ženski pevski zbor AFZ iz Zgornje Siške in ne iz Kamnika.

Akademija za glasbo v Ljubljani razpisuje pragmatično mesto profesorja petja na srednji stopnji akademije. Pravilno tokovane prošnje z vsemi potrebnimi dokumenti naj se predložijo rektoratu akademije za glasbo v Ljubljani do dne 25. maja 1948.

Violinist Karlo Ruppel in pianistka Zora Zarnikova koncertirata drvi ob 20. v veliki Filharmonični dvorani.

Dva naša odlična umetnika bosta izvajala naslednji spored: Bach: Arija, Veracini: Sonata v e-molu, Arnic: Koncert za violino in klavir. Po odmoru: Bojan Adamič: Meseč na Travnici gori, Hačaturjan: Pesem, Kunc: Ljubka pravljica De Falla: Španski ples. Vstopnice v Knjižarni Glasbene Maticice. 1068-n

Obveščamo vse članstvo Krajevnega odbora Zveze delavcev in namencevce denarnih zadrug in trgovskih podjetij, da bo dne 15. t. m. ob 20. uri v dvorani »Doma sindikatov« na Miklošičevi 22 množično zborovanje. Vabimo vse člane, da se tega zborovanja udeležijo. Odbor. 1063-n

Komisija za ugotovitev vojnega dobička pri MLO okrožnega mesta

Ljubljana bo imela v soboto 18. maja ob 9. v poslopiju bivše finančne direkcije na Poljanski cesti št. 2, pritičje, javno razpravo, na kateri se bo ugotovilo vojni dobiček za sledeča podjetja: 1. Svečarna »Pax«, Kopač & Stele, dr. z o. z. v Ljubljani, Celovška cesta 14; 2. Kozmanova zadruga za ljubljansko okolico z o. z. v Ljubljani, Sv. Jamejeva cesta št. 39a; 3. »Alpeko«, gradbena in industrijska družba, z o. z. v Ljubljani, Tyrševa cesta 48 in 4. Opeka, dr. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6.

Dekana pravne fakultete sporoča, da bo univerzitetni docent dr. Lev Svetek meč, v soboto 18. maja 1948 ob 11. uri v zborni dvorani na univerzi nastopno predavanje o predmetu: Nove smeri našega delovnega prava.

I. kongres zobozdravstvenih delavcev 18. in 19. maja t. l. v Ljubljani. Vse informacije, kakor tudi žigovanje objav za brezplačen povratek po železnici dobijo udeleženci v kongresni pisarni, ki bo poslovala v hotelu Slon, Tyrševa cesta od petka ob 14. naprej. 1065-n

Gostišev pevski koncert bo v četrtek 16. maja ob 20. uri. Kupljene vstopnice so v veljavi. Koncert je bil odložen, ker je bil Gostišev pozvan nujno v Zagreb. Na razpolago je še nekaj vstopnic v Knjižarni Glasbene Maticice. 1067-n

Koncert Tržaškega godalnega kvarteta s sodelovanjem pianista Janka Ravnika bo v ponedeljek 20. maja v Filharmonični dvorani. — Spored: Haydn, Debussi, Dvořak. Vstopnice v Knjižarni Glasbene Maticice. 1066-n

Poroča, Poročila sta se v Beogradu dr. Dušana Jeleničeva in major Smrtnov Oleg, upravnik drž. kemičnih tovarn. 1059-n

Lep jubilej, Krenžar Frančiška in Valentin, Klanec 15 pri Kranju, obhajata danes 51 letnico poroke v krogu svojih domačih, oba še čila in zdrava. K jubileju jima iskreno čestitamo! 1061-n

Maturantij tečajne gimnazije naj se zberejo danes ob 19. uri pred palačo »Bala« zaradi izleta v Opatico. Fv.ek.

Vsi zdravniki in medicinci se vabijo na predavanje, ki ga bo imel tov. dr. A. Košir v petek 24. t. m. ob 20. uri v anatomski predavalnici pod naslovom: Dr. Černič in slovensko anatomsko izrazje.

Opozorilo kalilcem nočnega miru. Razpasla se je grda navada, da pojedinci ali poedinke družbe, ki se vračajo v večernih urah iz javnih lokacij ali iz raznih društvenih zabav s svojim nedostojnim obnašanjem in neumestnim vpitjem motijo nočni mir. Organi Narodne milice bodo v smislu dobljenih navodil take nočne razgrajbe najstrožje kaznovali. — Prosimo prebivalstvo mesta, da v izogib neljubih posledic upošteva gornje opozorilo. — MLO, oddelek za notranjo upravo.

V Kamniški Bistrici so se dne 12. t. m. našli naslednji predmeti: siv vetrni jopič, črn klubuč in ženski pas. Lastniki naj se zgledajo v pisarni Planinskega društva Slovenije, Masarykova 14/II.

V ljubljanski Splošni bolnici je preminula Marija Križmanova (Perinova go-podinja) iz Tržiča Struge. Zadelo jo je kap zaradi slabosti srca. Med vojno je prestopala mnogo strahu in gorja. Bila je mati štirih otrok, ki so vsi dali življenje za čast našega naroda. Za pokojnico žaluje mož Jože, posestnik in načelnik živ. zadruge, Križmanovo so prepeljali iz Ljubljane domov, kjer je bila 10. maja na farnem pokopališču v Strugah položena k večnemu počitku v bližini svojih otrok.

Sestanki za sindikat hišnega pomočništva so ob sledečem času in kraju: četrtek 16. t. m. ob 16. za četrt Bežigrad v štadijski dvorani, za Center v dvorani kmetijskega ministrstva, Knafličeva ulica. 16. t. m. ob 20. pa sledeče: četrt Rakovnik v prulski šoli, teren Stare pravde in okolica (Hradečkova cesta in Poljane) v Ljudski kuhinji. Gradišče, Vrtača in Mirje naj se udeležijo sestanka v Obrtni šoli 16. t. m. ob 20., kjer bo referat o Trstu. Četrť Vič ima prvi sestanek hišnega pomočništva v sredo 22. t. m., spodnji št. Peter in Moste pa 21. t. m. ob 20. v gostilni Rozman na Sv. Petra cesti. Opozorjamo člane, naj se udeležijo v čim večjem številu teh sestankov in dvignejo izkaznice vsi, ki tega še niso storili.

Šolska obvestila

Državna mešana osnovna šola v Zgornji Siški. Vpisovanje novincev v prvi razred bo v četrtek 16. maja od 14 do 17. Sprejemali se bodo izključno le otroci, ki bodo do 31. decembra 1946 dopolnili sedmo leto. K vpisu je treba prinesiti rojstni list in spravevalo o cepljenju koz.

Na drž. dekliški osnovni šoli Center, Nunska ul. 2, bo vpisovanje v 1. razred v dneih 17., 18. in 20. maja, vsakokrat od 11—14 in od 15—18. V 1. razred se bodo sprejemale deklice, ki bodo do 31. decembra 1946 dopolnile sedem let. S seboj prinesite krstni list ali izpisek iz krstne knjige ter potrdilo o cepljenju koz in cepljenju proti davici.

PRESKRBA

DELITEV SVEŽEGA MESA

Potrošniki okrožnega mesta Ljubljane prejmejo v sredo 15. t. m. 10 dkg svežega mesa na odrezek 1-11 d maj ali 111-31 d maj in ne kakor je bilo pomotoma javljeno na odrezek »M b maj« odtodno »31 b maj«.

PIVO — KVAS

Ker v proračunu FLR Slovenije ni predvidena federalna trošarina, se znižala cena piva za 100 dca piva hter cena kvasu za 4 dca pri kg. — Pivovarna »Union«, 1060-n

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA

LJUBLJANA

ima na razpolago sledeča prosta mesta:

Pri obnovi naše živinoreje nujno potrebujemo 5 hlapecev, ki imajo veselje do kmetnega dela in žiselari. Naslov: Naši obrtniki potrebujejo 4 avtomobila.

Za napravo opreme in lesnih izdelkov potrebujemo 2 mizarja in 2 lesostružarja.

Nabavna in prodajna zadruga na Bledu potrebuje za svoj centralni obratnega poslovanja. Vešč mora biti v nakupu, prodaji, organizaciji poslovanja in pisarniških del. Ponudbe je poslati direktno na Nabavno in prodajno zadrugo Bled.

Službo iščejo

FRIZERKA z večletno prakso za damsko in moško stroko, z 20. majem prosta, želi službo v Ljubljani. Pismene ponudbe na Javno borzo dela pod »Izveščana«. 10720-1

URADNICA prosil zaposlitve v popoldanskem času. Naslov v Javni borzi dela. 10718-1

Službo dobe

DEKLE, zložno za gospodinjstvo pomoč, sprejme takoj Cuderman, cvetarstvo, Duplje. Pod »Takoj, plača dobra«. 10731-2

IŠČEMO ZA TAKOJ GLAVNEGA POSLOVODJO, veziranega v nakupu blaga in vseh trgovskih poslih, pridnega in poštenega. Prošnje poslati na naslov: Nabavna in prodajna zadruga z o. j. Logatec. 10727-2

DVA KROJAŠKA POMOČNIKA sprejemem takoj. Karel Novak, krojaštvo Litija. 10724-2

MESTO HIŠNICE dobi zanesljiva samostojna tovarišica, ki bi bila tudi pomoč gospodinj v dopoldanskih urah. Naslov v Javni borzi dela. 10559-2

Vajenci

16LETEN FANT bi se rad izučil mehanike obrt. Imam dva razreda gimnazije in je zelo marljiv. Najrajši z vsjo oskrbo v hiši. Polzive se: Titov otroški dom v Stanežičah št. 47. 10773-3

TVOJ DEZNIK je potreben popravila. Trgovina Mikuš, Ljubljana, Mestni trg št. 15. 10768-3

FANT 15 LET STAR bi se rad šel učiti za frizerja. Je pridlen in pošten. Ima posebno veselje za ta poklic. Naslov v Javni borzi dela. 10748-3

Zaslugek

IŠČEM INSTRUKTORJA VISOKOLCA za dijaka II. realne gimnazije. Zglasti se dopoldne pri prefektu, »Dijaški dom«, Poljanska cesta 28 (Marjanščice). 10702-4

ŠIVILJO, ki zna dobro šivati vse in tudi krpasti predmete. Naslov v Javni borzi dela. 10779-4

Prodaj

OPREMO ZA BIRMANKO ali prvooobhajanko, belo, krasno, svileno, prodam. Dopoldne, Iglič, Miklošičeva 4/I. 10701-5

MOŠKO KOLO pro d o m. Jakob Burja, Domžale, Ljubljanska cesta 38. 10698-5

PRODDAM ALI ZAMENJAM gojzarce št. 43 in polnočno blago. Pehani, Bleiweisova 3-II od 13. do 16. 10697-5

DVA VAGONA ZAGANJA ugodno prodam. Prodajna stonka diro na gumijastih koleh in odličnem stanju. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10696-5

AFRIK, žimnico, enodelno, dobro ohranjeno prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10706-5

SIVALNI STROJ »Gritznere«, v dobrem stanju prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10705-5

Razpis

Tovarna usnja Šoštanj zaposli PET GODBENIKOV, in sicer 4 KLARINETISTE za B klarinet, ter 1 BOBNISTA ali ČINELISTA. Prednost imajo samci in po možnosti isatniki svojih klarinetov. — Naslov: Godba tovarne usnja, Šoštanj.

Damske sandale

(COKLE)

ki so v prosti prodaji z maksimalnimi cenami in računom

KUPIM TISOČ PAROV IN VEČ

Vzorce in pogoje poslati na trgovino STOJKLOVIC RISTA, BEOGRAD, CIKE LJUBIME br. 15a ali pridem osebno.

GLOBOK VOZICEK prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. Ogljed od 14—17. ure. 10704-5

JAVOROVO MIZO, kmetstvo, in 4 kmetijske stole prodam. Levstikova 4, pritičje. 10471-5

PUH PERJE, prodajamo. Trgovina »Julijana«, Franciškaška ulica št. 3. hotel »Slon«. S. P. 15-5

ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam. Susterski, Verovškova 28. 10690-5

OTROŠKI VOZICEK, igračko, majhen, nov, prodam. Filipič, Jernejeva 19. dvo-rišce. 10708-5

ZENSKO IN DEKLIŠKO OBLEKO ugodno prodam. Gosposvetka c. 13/199. 10775-5

2 PISALNA STROJA »Underwood« in »Fox«, velika pisarniška, v dobrem stanju, zelo ugodno naprodaj. Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka 12. 10774-5

OTROŠKE CEVLJICE, nove, št. 22, prodam. Tovarniška 8. Moste. 10770-5

PERZLIJSKO PREPROGO 165x105 ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 10768-5

SPALNICO, rabljeno, prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10766-5

MOŠKO KOLO, skoraj novo, harmoniko »Hohner«, 80 basov, 2 registra, in mlazarsko mizo, skobelnik, prodam. Ogljed od 12—15 ure. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10764-5

FOVRNISKI (suknjič) za 12letnega fanta prodam. P.ppraviljam staro perilo. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10776-5

POPOLNO SPALNICO, žimnico in posteljnino ter nekaj kuhinjske opreme prodam. Ogljed v sredo od 13. do 16. ure in v četrtak. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 10768-5

VOZIL, dve leti starega, prodam. Savlje 5. p. Ježica. 10755-5

RADIO 4+1, lepe oblike, dober glas, ugodno prodam. Predkajnska 53. II. nadstropje. 10780-5

AVTO, osebn, prodam v pogonskem stanju z gumami. Ivan Zanoškar, Linhartova cesta 3. dviščice. 10793-5

MOSKE RJAVE CEVLJE, nizke, št. 44, skoraj nove, prodam. Gajeva 9. vrata št. 10. 10792-5

DVA NOVA PLOŠČA ZA KOLO, velikost 26x1 1/2 in enega 28x1 1/2 (žični) prodam. Gajeva 9 vrata 10. 10791-5

VOLNENO PREDVOJNO BLAGO svetle barve za ženski leto plač ali kostim prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 10787-5

ŠPORTNI VOZICEK prodam. Bavdkova 7. Moste. 10786-5

KUHINJSKO OPRAVO s tridelno kredo, vezano, nepleskano, lep vzorec, prodajnišarstvo na Jarski cesti 75. Sv. Križ, Ljubljana. 10785-5

Kupim

AVTOGUME 7.00—18 kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. Maribor. 10155-6

VSAKO DOBRO SLOVENSKO IN OSTRO KUHOVO kupim kigarjane. Dolžar Ljubljana, Sritarjeva ulica št. 6, telefon 44-24. S. P. 57-6

MOTORNO KOLO, v brezhibnem stanju, novejši tipe znamk BMW, DKW ali Zündapp kubaturc 250—350 cm kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10695-6

MOTORNO KOLO, dvosedezno z dobrimi gumami in v dobrem stanju, kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10693-6

FRANČIS-TUREBNO, rabljeno, za 420 m, kupim, 200 lasek, vode, kupim. Pred- ube: Ivan Boršiček, Zagorje, skien-drovce. 10692-6

BRISACE kupim ali dam dobro zamenjati. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10710-6

POTOAPARAT, boljši, z dobro optiko in kompurjem na film do 6 x 9, kupim. Lah, Vrhovcova 1. 10713-6

BIRMANSKO OBLEKO, rožnato ali belo, za deklico od 12—13 let staro ali svilo kupim. Parfumerija Vika, Zidovska ulica 3. 10750-6

CEVLJE, bele št. 39 s sredinjo peto kupim. Ponudbe na ogl. oddelku »Slov. poroč.« pod »Salonarje«. 10747-6

5 in SVILENEGA BROKATA za starišsko spalnico kupim ali dam protivarnost. Ponudbe poslati na poštni predal 63. Kranj. 10739-6

BUKOVCO OGLJE kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poroč.« pod »Oglje«. 10754-6

OMARO ZA OBLEKO iz trdega lesa, in umivalno mizo kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poroč.« pod »Omar«. 10722-6

DEŠKO KOLO kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10778-6

KOSNJO DETELJE IN TRAVE v Zagar. Dobrunje 66. 10711-6

AVTOMOBIL »Opel« ali »DKW«, poltovorn, od 03 do 0.5 ton, kompletni ali nekompletni, kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 10768-6

LIMUZINO, boljšo, dobro ohranjeno, kupim. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 10767-6

Zamenjam

ZAMENJAM SIVO USNJE ZA BELO, boljše kvalitete. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 10712-7

STENICE, ŠČURKE, PODGANE zanesljivo uniči zavod za pokončavanje mrčesa. ZOR, Tavcarjeva 4/III, levo. 10.694-5

POSTELJA z mrežo prodam. Bleiweisova cesta 17a, pritičje, desno. 10691-5

ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam. Susterski, Verovškova 28. 10690-5

OTROŠKI VOZICEK, igračko, majhen, nov, prodam. Filipič, Jernejeva 19. dvo-rišce. 10708-5

ZENSKO IN DEKLIŠKO OBLEKO ugodno prodam. Gosposvetka c. 13/199. 10775-5

2 PISALNA STROJA »Underwood« in »Fox«, velika pisarniška, v dobrem stanju, zelo ugodno naprodaj. Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka 12. 10774-5

OTROŠKE CEVLJICE, nove, št. 22, prodam. Tovarniška 8. Moste. 10770-5

PERZLIJSKO PREPROGO 165x105 ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 10768-5

SPALNICO, rabljeno, prodam. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10766-5

MOŠKO KOLO, skoraj novo, harmoniko »Hohner«, 80 basov, 2 registra, in mlazarsko mizo, skobelnik, prodam. Ogljed od 12—15 ure. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10764-5

FOVRNISKI (suknjič) za 12letnega fanta prodam. P.ppraviljam staro perilo. Naslov v ogl. oddelku »Slov. poroč.«. 10776-5

POPOLNO SPALNICO, žimnico in posteljnino ter nekaj kuhinjske opreme prodam. Ogljed v sredo od 13. do 16. ure in v četrtak. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 10768-5

VOZIL, dve leti starega, prodam. Savlje 5. p. Ježica. 10755-5

RADIO 4+1, lepe oblike, dober glas, ugodno prodam. Predkajnska 53. II. nadstropje. 10780-5

AVTO, osebn, prodam v pogonskem stanju z gumami. Ivan Zanoškar, Linhartova cesta 3. dviščice. 10793-5

MOSKE RJAVE CEVLJE, nizke, št. 44, skoraj nove, prodam. Gajeva 9. vrata št. 10. 10792-5

DVA NOVA PLOŠČA ZA KOLO, velikost 26x1 1/2 in enega 28x1 1/2 (žični) prodam. Gajeva 9